

KERN & Sohn GmbH

Ziegelei 1
D-72336 Balingen
E-mail: info@kern-sohn.com

Tel.: +49-[0]7433-9933-0
Fax: +49-[0]7433-9933-149
Internet: www.kern-sohn.com

Návod k obsluze

Univerzální sada ke stanovení hustoty pro analytické váhy firmy KERN

KERN YDB-03

Verze 1.5
2022-08
CZ

YDB-03-BA-cz-2215

CZ

KERN YDB-03

Verze 1.5 2022-08

Návod k obsluze

Univerzální sada pro stanovení hustoty pro analytické váhy
firmy KERN

Obsah

1	ÚVOD	4
1.1	ROZSAH DODÁVKY	4
2	ROZMĚRY [MM]	7
3	PRINCIP STANOVENÍ HUSTOTY	10
3.1	OVLIVŇUJÍCÍ ČINITELÉ A ZDROJE CHYB	11
4	PŘÍPRAVA	12
4.1	SEZNAM PŘIŘAZENÍ ADAPTÉRŮ A VYROVNÁVACÍCH ZÁVAŽÍ	13
4.2	PŘÍPRAVA STOJANU	14
4.3	INSTALACE	15
4.3.1	Příprava váhy	15
4.3.2	Instalace sady pro stanovení hustoty	16
5	STANOVENÍ HUSTOTY PEVNÝCH TĚLES	18
5.1	VÁHY SÉRIE KERN ABS-N, ACS	18
5.1.1	Vyvolání režimu stanovení hustoty pevných těles	18
5.1.2	Stanovení hustoty klesajících pevných těles ($d > 1 \text{ g/cm}^3$)	21
5.1.3	Stanovení hustoty plovoucích pevných těles ($d < 1 \text{ g/cm}^3$)	23
5.2	SÉRIE KERN TACS, TACJ	26
5.2.1	Nastavení parametrů	26
5.2.2	Stanovení hustoty klesajících pevných těles ($d > 1 \text{ g/cm}^3$)	32
5.2.3	Stanovení hustoty plovoucích pevných těles ($d < 1 \text{ g/cm}^3$)	34
5.3	VÁHY SÉRIE KERN ABT	37
5.3.1	Vyvolání režimu stanovení hustoty pevných těles	37
5.3.2	Zadání hustoty pomocné kapaliny	38
5.3.3	Stanovení hustoty klesajících pevných těles ($d > 1 \text{ g/cm}^3$)	39
5.3.4	Stanovení hustoty plovoucích pevných těles ($d < 1 \text{ g/cm}^3$)	40
5.4	VÁHY SÉRIE KERN AES-C	42
5.4.1	Vyvolání režimu stanovení hustoty pevných těles	42
5.4.2	Stanovení hustoty klesajících pevných těles ($d > 1 \text{ g/cm}^3$)	45
5.4.3	Stanovení hustoty plovoucích pevných těles ($d < 1 \text{ g/cm}^3$)	46
5.5	VÁHY SÉRIE KERN ALS-A	47
5.5.1	Stanovení hustoty klesajících pevných těles ($d > 1 \text{ g/cm}^3$)	47
5.5.2	Stanovení hustoty plovoucích pevných těles ($d < 1 \text{ g/cm}^3$)	49
5.6	SÉRIE KERN ALT-B, TALJG-A, TALSG-A	50
5.6.1	Stanovení hustoty klesajících pevných těles ($d > 1 \text{ g/cm}^3$)	50
5.6.2	Stanovení hustoty plovoucích pevných těles ($d < 1 \text{ g/cm}^3$)	52
5.7	VÁHY SÉRIE KERN AET	53
5.7.1	Vyvolání metody „Pevné těleso“ a zavádění parametrů pomocné kapaliny	55
5.7.2	Stanovení hustoty klesajících pevných těles ($d > 1 \text{ g/cm}^3$)	57
5.7.3	Stanovení hustoty plovoucích pevných těles ($d < 1 \text{ g/cm}^3$)	59
5.7.4	Zapisování stanovení hustoty	60
5.8	SÉRIE KERN ABP	62
5.8.1	Instalace sady pro stanovení hustoty	62
5.8.2	Nastavení parametrů	63
5.8.3	Stanovení hustoty klesajících pevných těles ($d > 1 \text{ g/cm}^3$)	70
5.8.4	Stanovení hustoty plovoucích pevných těles ($d < 1 \text{ g/cm}^3$)	72
5.9	SÉRIE KERN ADB/ADJ	75

6 STANOVENÍ HUSTOTY KAPALINY	76
6.1 STANOVENÍ OBJEMU PONORNÉHO TĚLÍSKA.....	76
6.2 VÁHY SÉRIE KERN ABS-N /ABJ-NM, ACS / ACJ.....	77
6.2.2 Stanovení hustoty zkoušené kapaliny	79
6.3 SÉRIE KERN TACS / TACJ	82
6.3.1 Nastavení parametrů	82
6.3.2 Stanovení hustoty zkoušené kapaliny	87
6.4 VÁHY SÉRIE KERN ABT	90
6.4.2 Zadání hustoty výtlačného tělíska	92
6.4.3 Stanovení hustoty zkoušené kapaliny	93
6.5 VÁHY SÉRIE KERN AES-C.....	95
6.5.2 Stanovení hustoty zkoušené kapaliny	97
6.6 KERN ALS-A	98
6.7 KERN ALT-B, TALJG-A, TALSG-A	100
6.8 VÁHY SÉRIE KERN AET	102
6.8.1 Vyvolání metody „Kapalina“ a zadávání objemu výtlačného tělíska	102
6.8.2 Stanovení hustoty zkoušené kapaliny	103
6.8.3 Zapisování stanovení hustoty	105
6.9 SÉRIE KERN ABP	107
6.9.1 Instalace sady pro stanovení hustoty	107
6.9.2 Nastavení parametrů	108
6.9.3 Stanovení hustoty zkoumané kapaliny	112
6.10 SÉRIE KERN ADB/ADJ	114
7 PODMÍNKY PŘESNÉHO MĚŘENÍ	115
7.1 VÝPOČET VÝSLEDKŮ.....	115
7.2 ČINITELE OVLIVŇUJÍCÍ CHYBU MĚŘENÍ	115
7.2.1 Vzduchové bublinky	115
7.2.2 Vzorek pevného tělesa	115
7.2.3 Kapaliny	116
7.2.4 Povrch	116
7.2.5 Výtlačné tělísko pro stanovení hustoty kapaliny	116
7.3 VŠEOBECNÉ INFORMACE.....	116
7.3.1 Hustota / relativní hustota	116
7.3.2 Drift indikace váhy	116
8 TABULKA HUSTOTY KAPALINY	117
9 UŽITEČNÉ POKYNY	118

1 Úvod

- Abyste zajistili spolehlivý a bezproblémový provoz, přečtěte si pozorně návod k obsluze.
- V tomto návodu jsou popsány pouze práce prováděné se sadou pro stanovení hustoty. Další informace ohledně obsluhy váhy se nacházejí v návodu k obsluze přiloženém ke každé váze.

1.1 Rozsah dodávky

- ⇒ Ihned po vybalení zkонтrolujte, zda obal a sada pro stanovení hustoty nemají případná viditelná vnější poškození.
- ⇒ Ujistěte se, že všechny dostupné části jsou kompletní.

1 Stojan

2 Podstavec

3 Odměrka

4 Univerzální ponorný košíček pro klesající a plovoucí pevná tělesa

5 Výtláčné tělísko
závaží 20 g, nerezová ocel

6 Teploměr

7 Vyrovnávací závaží
(3 páry)

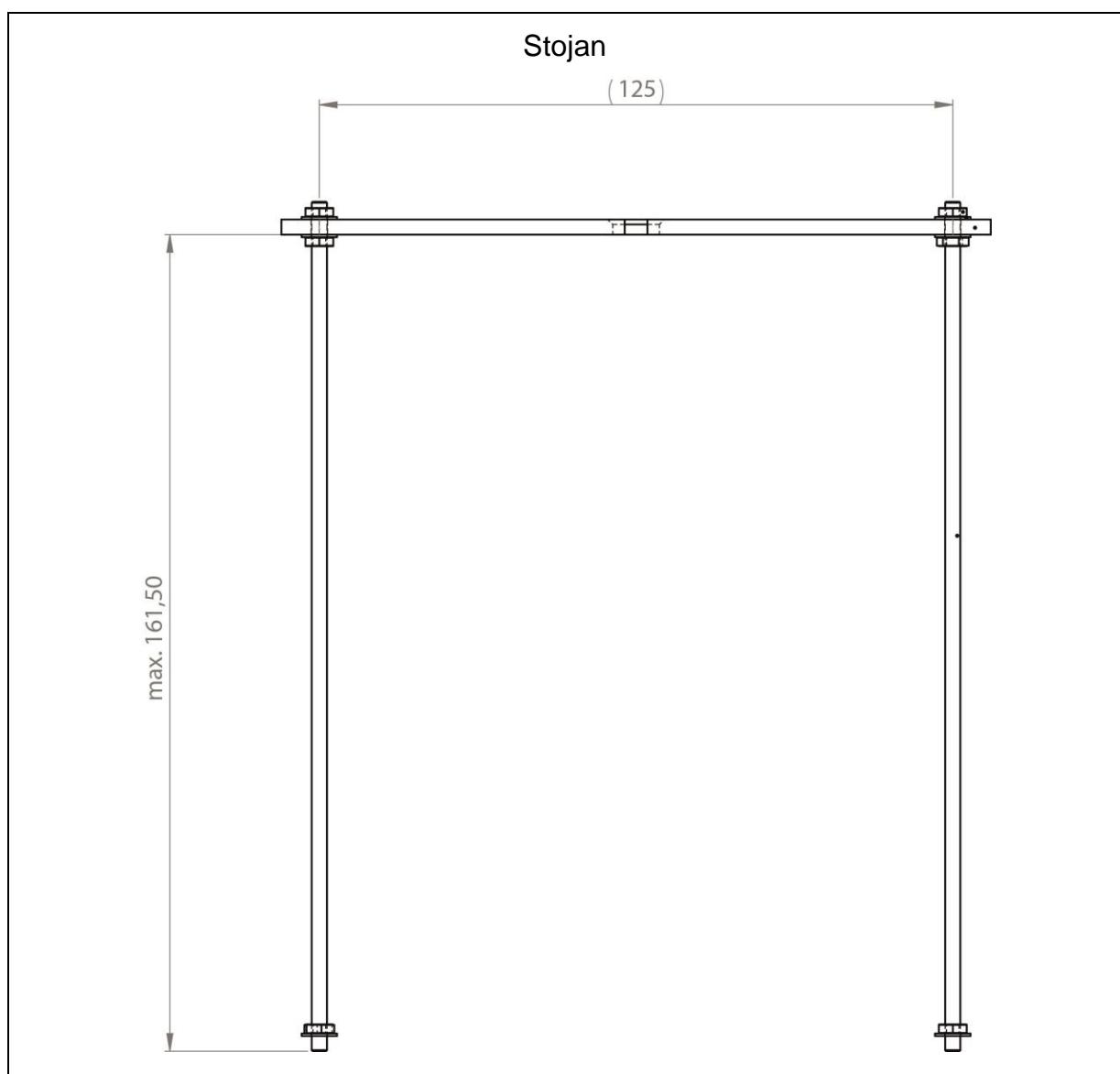
8 Adaptéry
(5 kusy)

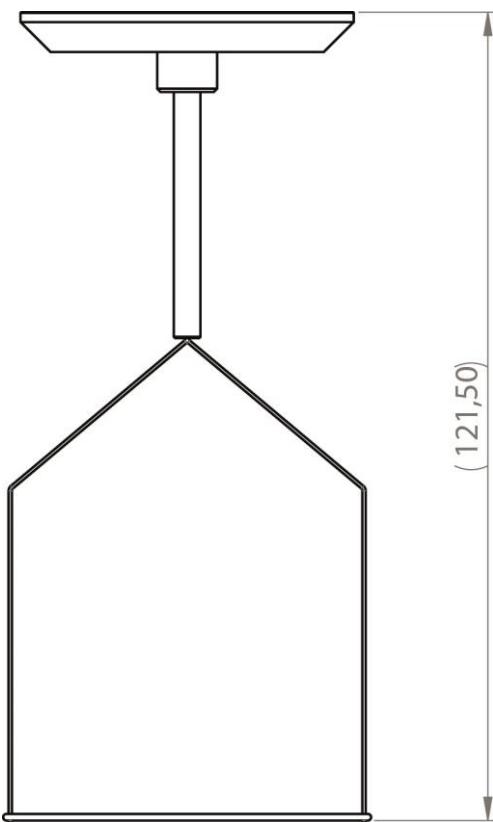
9 Imbusový klíč + šroub

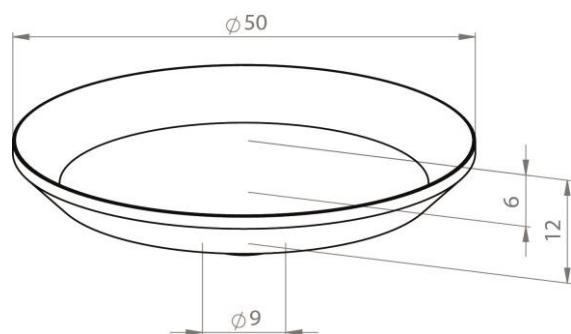
2 Rozměry [mm]

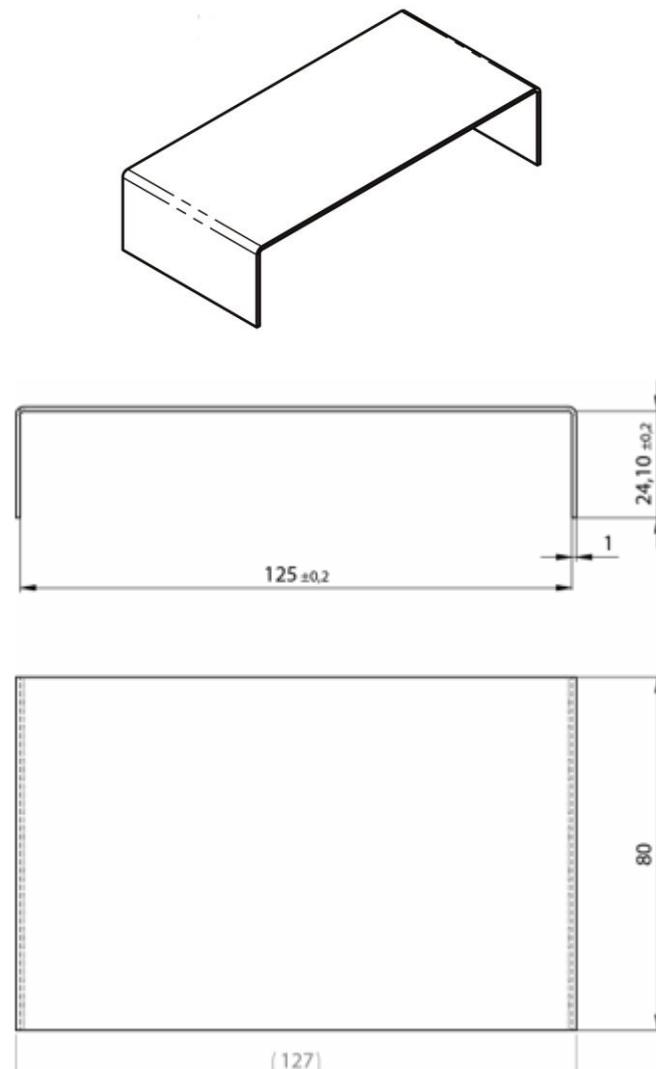
Univerzální ponorný košíček pro plovoucí a klesající pevná tělesa

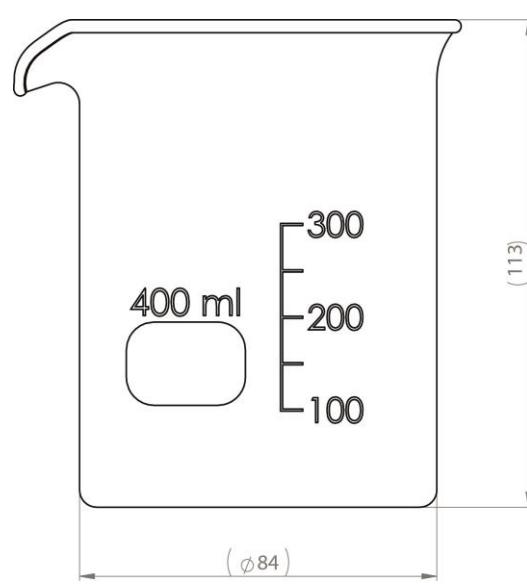
Miska na vzorky

Podstavec

Odměrka

3 Princip stanovení hustoty

Tři důležité fyzikální veličiny: **objem** a **hmotnost** těles, jakož i **hustota** látky.
Hmotnost a objem jsou navzájem spojeny prostřednictvím hustoty:

Hustota [ρ] je poměr hmotnosti [m] k objemu [V].

$$\rho = \frac{m}{V}$$

Jednotkou hustoty v soustavě SI je kilogram na metr krychlový (kg/m^3). $1 \text{ kg}/\text{m}^3$ se rovná hustotě homogenního tělesa, které při hmotnosti 1 kg zabírá objem 1 m^3 .

Jinými často používanými jednotkami jsou:

$$1 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}, 1 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}, 1 \frac{\text{g}}{\text{l}}$$

Díky použití naší sady pro stanovení hustoty v kombinaci s našimi analytickými váhami firmy KERN můžete rychle a jistě stanovit hustotu pevných těles a kapalin. Ve způsobu práce se sadou pro stanovení hustoty se používá „**Archimédův zákon**“:

TĚLESO PONOŘENÉ DO KAPALINY JE NADLEHČOVÁNO VZTLAKOVOU SILOU, ROVNAJÍCÍ SE TÍZE KAPALINY STEJNÉHO OBJEMU JAKO JE PONOŘENÁ ČÁST TĚLESA.

Díky tomu výpočet hustoty probíhá podle následujících vzorců:

Při stanovení hustoty pevných těles

Pomocí našich vah lze vážit pevné těleso jak ve vzduchu [A], tak i ve vodě [B]. Pokud známe hmotnost vytlačovaného média [ρ_o], hustotu pevného tělesa [ρ] vypočítáme následujícím způsobem:

$$\rho = \frac{A}{A-B} \rho_o$$

ρ = Hustota vzorku

A = Hmotnost vzorku ve vzduchu

B = Hmotnost vzorku v pomocné kapalině

ρ_o = Hustota pomocné kapaliny

Aerodynamický vztlak není zohledněn ve vzorci.

Při stanovení hustoty kapaliny

Hustota kapaliny se stanoví pomocí ponorného těleska se známým objemem [V]. Ponorné tělesko se váží jak ve vzduchu [A], tak i ve zkoumané kapalině [B].

V souladu s Archimédovým zákonem na těleso ponořené v kapalině působí vztaková síla [G]. Tato síla je přímo úměrná tíhové síle (hmotnosti) kapaliny vytlačené objemem tělesa.

Objem [V] ponořeného tělesa se rovná objemu vytlačené kapaliny.

$$\rho = \frac{G}{V}$$

G = Vztlak ponorného těleska

Vztlak ponorného těleska =

Hmotnost ponorného těleska ve vzduchu [A] – Hmotnost ponorného těleska ve zkoumané kapalině [B]

A tedy:

$$\rho = \frac{A-B}{V} + \rho_L$$

ρ = Hustota zkoumané kapaliny

A = Hmotnost ponorného těleska ve vzduchu

B = Hmotnost ponorného těleska ve zkoumané kapalině

V = Objem ponorného těleska

3.1 Ovlivňující činitelé a zdroje chyb

- ⇒ aerodynamický vztlak
- ⇒ teplota
- ⇒ povrchové napětí kapaliny
- ⇒ přilnavost (adhese) kapaliny k drátu
- ⇒ vzduchové bublinky
- ⇒ hloubka ponoření misky na vzorky nebo ponorného těleska
- ⇒ pórovitost pevného tělesa

4 Příprava

Sadu pro stanovení hustoty KERN YDB-03 můžete používat společně s následujícími analytickými váhami firmy KERN:

- KERN ABJ-N, ABS-NM
- KERN ABP
- KERN ABT
- KERN ACS, ACJ
- KERN TACS,TACJ
- KERN ADB, ADJ
- KERN AES-C, AEJ-NM
- KERN AET
- KERN ALS-A, ALJ-A
- KERN ALT-B
- KERN TALJG-A, TALSG-A

4.1 Seznam přiřazení adaptérů a vyrovnávacích závaží

	ABT	ABS-N ABJ-NM	ACS/ACJ TACS/TACJ	ALS-A ALJ-A	ALT-B TALJG-A TALSG-A	ABP
Adaptéry			 ①		 ③	 ④

	ABT	ABS-N ABJ-NM	ACS/ACJ TACS/TACJ	ALS-A ALJ-A	ALT-B TALJG-A TALSG-A	ABP
Vyrovnávací závaží	 ①		 ②		Nevyžadováno	 ①

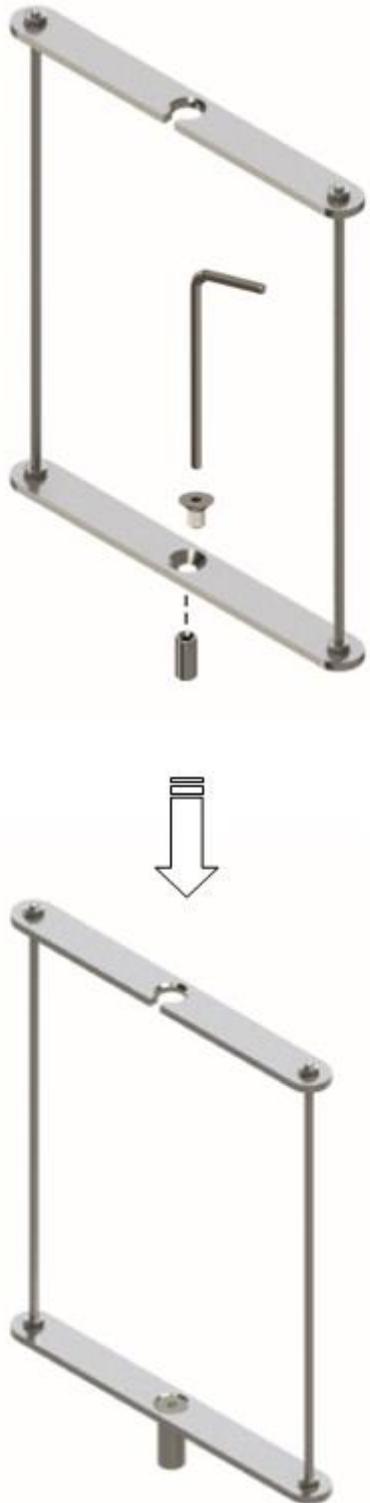
	AES-C, AEJ-CM	AET	ADB, ADJ
Adaptéry		 ②	 ⑤

Vyrovnávací závaží	AES-C, AEJ-CM	AET 200-4NM AET 500-4	AET 100-5M AET 200-5DM	ADB, ADJ
		 ③	Nevyžadováno	Nevyžadováno

4.2 Příprava stojanu

Před nasazením stojanu na váhu namontujte adaptér příslušný pro danou váhu, viz seznam přiřazení. Kapitola 4.1.

Za tímto účelem použijte imbusový klíč a šrouby přiložené v balení.

4.3 Instalace

4.3.1 Příprava váhy

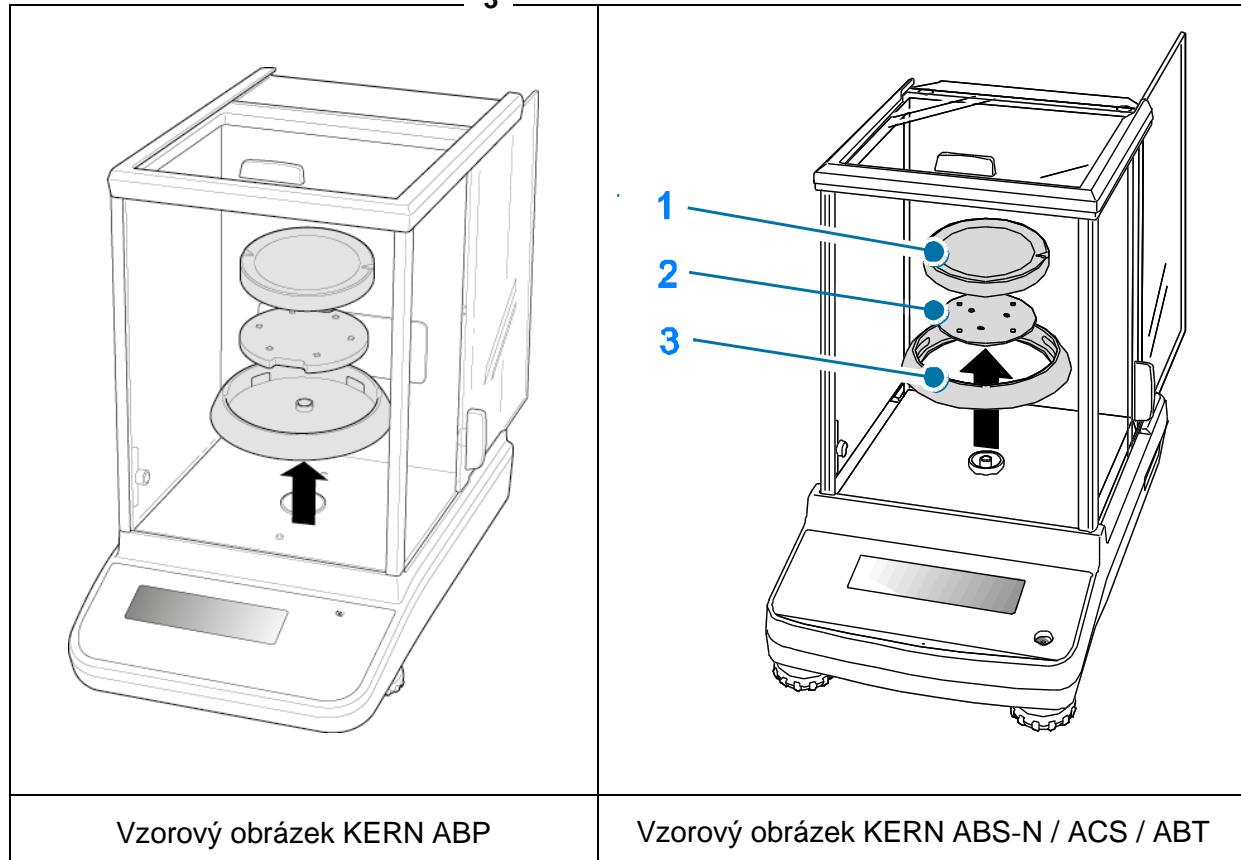
- Pokud je to nutné, provedte požadované justování před instalací sady pro stanovení hustoty.
- Při nainstalované sadě pro stanovení hustoty není možné provést správné justování.
- Za účelem provedení justování sejměte z váhy sadu pro stanovení hustoty a nasadte standardní vážní desku.

1

⇒ Odpojte elektrické napájení **2** 1y.

⇒ Odstraňte standardní vážní desku a příslušenství, např. stínící prstenec a podstavec vážní desky.

3

4.3.2 Instalace sady pro stanovení hustoty

- ⇒ Stojan vložte do vážní komory. Kulatý otvor v horní části stojanu musí být otočen ve směru, ze kterého vkládáte ponorný košíček.
- ⇒ Postavte podstavec pro postavení odměrky na dno vážní komory tak, že jej přeložíte přes stojan. Nasměrujte jej tak, aby se nedotýkal nádoby.
- ⇒ Pokud musíte postavit na podstavec kompenzační závaží, viz seznam přiřazení kapitola 4.1.
Pokud se po zapnutí váhy zobrazí chybová zpráva „Nedotížení“, použijte vyrovnávací závaží příslušná pro danou váhu.
- ⇒ Ponorný košíček zavěste na stojan. Musí být zavěšen ve středu výřezu.

- ⇒ Zavřete skleněná dvířka. Připojte elektrické napájení váhy a zapněte váhu.
- ⇒ Tak dlouho temperujte teplotu kapaliny a nástrojů, až bude teplota konstantní. Zohledněte dobu zahřívání váhy.

Abyste zabránili poškození ponorného košíčku způsobeného korozí, nenechávejte košíček ponořený v kapalině po delší dobu.

Vzorový obrázek váhy s nainstalovanou sadou pro stanovení hustoty KERN YDB-03

- ①** Horní miska na vzorky ponorného košíčku
- ②** Stojan
- ③** Odměrka
- ④** Spodní miska se sítkem ponorného košíčku
- ⑤** Vyrovnávací závaží
- ⑥** Podstavec

5 Stanovení hustoty pevných těles

Při stanovení hustoty pevných těles nejprve pevné těleso zvažte ve vzduchu a pak v pomocné kapalině se známou hustotou. Z rozdílu hmotností vyplývá vztlak, který software přepočítá na hustotu.

Jako pomocná kapalina se nejčastěji používá destilovaná voda nebo etanol; tabulky hustoty, viz kap. 8.

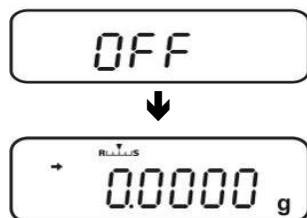
Příprava:

- ⇒ Nainstalujte sadu pro stanovení hustoty, viz kap. 4.3.2.

5.1 Váhy série KERN ABS-N, ACS

5.1.1 Vyvolání režimu stanovení hustoty pevných těles

- ⇒ Zapněte váhu použitím tlačítka ON/OFF.

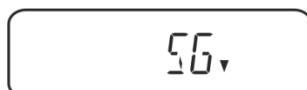
- ⇒ Vyvolejte menu:
V režimu vážení stiskněte 2× tlačítko MENU.

- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka () až se zobrazí indikace „APL.FUNC“.

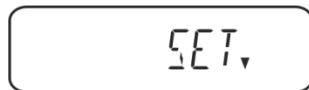
- ⇒ Stiskněte tlačítko PRINT.
- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka () až se zobrazí indikace „SG“. Potvrďte stisknutím tlačítka TARE, zobrazí se indikace „SET“ a pak aktuální nastavení.

- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka (\downarrow \uparrow), až se zobrazí indikace „S.SG“ (režim „Stanovení hustoty pevného tělesa“).

- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **TARE**. Zobrazí se indikace „SET“ a pak název aktuálně nastavené pomocné kapaliny (např. voda).

Destilovaná voda

- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka (\downarrow \uparrow), až se zobrazí požadovaná pomocná kapalina.

Libovolná pomocná kapalina se známou hustotou

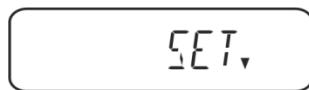

Etanol

Metanol

- ⇒ Potvrďte výběr stisknutím tlačítka **TARE**; zobrazí se indikace „SET“ a pak indikace sloužící pro zadání hodnoty teploty pomocné kapaliny.

- ⇒ Stiskněte tlačítko **TARE**, indikace se změní za účelem numerického zadávání.
Po výběru vody, etyl- nebo methylalkoholu se zobrazí aktuálně nastavená teplota.

Po výběru nastavení „OTHER“ se zobrazí aktuálně nastavená hustota kapaliny.

Nebo

Po výběru vody, etyl- nebo methylalkoholu přečtěte teplotu na teploměru a zadejte ji použitím navigačních tlačítek.

anebo

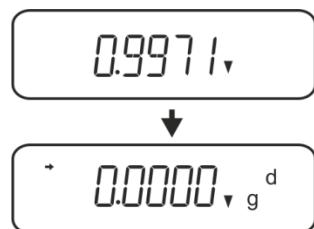
Po výběru nastavení „OTHER“ zadejte hustotu vybrané pomocné kapaliny.

Numerické zadávání

Ukazatel # oznamuje, že se váha nachází v režimu numerického zadávání.
První položka bliká a můžete ji změnit.

↑	Zvýšení hodnoty blikající číslice
↓	Snížení hodnoty blikající číslice
→	Výběr číslice z pravé strany
←	Potvrzení zadaných údajů

- ⇒ Po dobu asi 3 s se na váze zobrazuje hustota pomocné kapaliny při uvedené teplotě a pak se váha přepne do režimu „Stanovení hustoty pevného tělesa“.

Abyste mohli přepínat mezi režimy „Režim stanovení hustoty“ ⇔ „Režim vážení“, přidržte po dobu 3 s stisknuté tlačítko **MENU**.

5.1.2 Stanovení hustoty klesajících pevných těles ($d > 1 \text{ g/cm}^3$)

1. Sejměte ponorný košíček a do středu podstavce postavte odměrku naplněnou pomocnou kapalinou. Výška naplnění musí činit asi $\frac{3}{4}$ objemu. Odměrka se nesmí dotýkat stojanu.
Opět zavěste ponorný košíček. Nesmí se dotýkat odměrky. Vynulujte váhu.
2. Ujistěte se, že se váha nachází v režimu „Stanovení hustoty pevného tělesa“.

0.0000 ▾ g^d

3. Pevné těleso vložte do horní misky na vzorky.

Obr. 1: Vážení ve vzduchu

Zobrazí se hmotnost vzorku ve vzduchu.

19.9983 ▾ g^d

4. Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (➡), a pak stiskněte tlačítko **UNIT**.
Zobrazí se indikace „SINK“.

SINK ▾ g^d

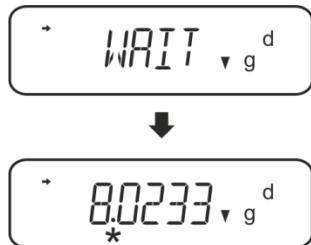
5. Pevné těleso vložte do spodní misky se sítkem.

Za tímto účelem sejměte ponorný košíček ze stojanu. Při opětovném ponoření do kapaliny nesmí vznikat dodatečné vzduchové bublinky; vzorek nejlépe vkládejte pomocí pinzety nebo vložte přímo do misky se sítkem. Vzorek musí být ponořen alespoň 1 cm.

Obr. 2: Vážení v pomocné kapalině

6. Stiskněte tlačítko **UNIT**. Zobrazí se indikace „WATT“. Váha stanoví a zobrazí hustotu pevného tělesa.

7. Po připojení volitelné tiskárny můžete výsledek vytisknout.

8. Vyjměte vzorek. Abyste provedli další měření, stiskněte tlačítko **UNIT** a postup začněte krokem 2.

Abyste zabránili poškození ponorného košíčku způsobeného korozí, nenechávejte košíček ponořený v kapalině po delší dobu.

Příklad výtisku KERN YKB-01N:

KERN & Sohn GmbH	Firma
TYPE ACS 320-4	Model
SN WB11AG0002	Sériové číslo
ID 1234	Identifikační číslo váhy
1.2188DS	Výsledek
-SIGNATURE-	Zpracoval(a)

5.1.3 Stanovení hustoty plovoucích pevných těles ($d < 1 \text{ g/cm}^3$)

V případě pevných těles s hustotou nižší než 1 g/cm^3 lze stanovit hustotu dvěma různými metodami.

Metoda 1:

Realizace, viz kap. **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden...**

Jako pomocnou kapalinu použijte kapalinu s hustotou nižší než hustota pevného tělesa, např. etanol asi $0,8 \text{ g/cm}^3$.

Tuto metodu používejte, pokud se hustota pevného tělesa jen nepatrně liší od hustoty destilované vody.

Před použitím etanolu zkонтrolujte, zda pevné těleso není poškozeno.

Při práci s etanolem nutně dodržujte platné bezpečnostní předpisy.

Metoda 2:

- ⇒ Sejměte ponorný košíček a do středu podstavce postavte odměrku naplněnou pomocnou kapalinou. Výška naplnění musí činit asi $\frac{3}{4}$ objemu. Odměrka se nesmí dotýkat stojanu.
- Opět zavěste ponorný košíček. Nesmí se dotýkat odměrky. Vynulujte váhu.
- ⇒ Ujistěte se, že se váha nachází v režimu „Stanovení hustoty pevného tělesa“.

0.0000 ▾ g d

- ⇒ Pevné těleso vložte do horní misky na vzorky.

Obr. 3: Vážení ve vzduchu

Zobrazí se hmotnost vzorku ve vzduchu.

5.1541 ▾ g d

- ⇒ Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (➡), a pak stiskněte tlačítko **UNIT**. Zobrazí se indikace „**SINK**“.

SINK ▾ g d

- ⇒ Pevné těleso zasuňte úplně **pod** spodní misku se sítkem.
Za tímto účelem vyjměte ponorný košíček a při opětovném ponoření zasuňte vzorek pod misku se sítkem, pokud možno zabraňte vzniku vzduchových bublinek.
Nebo, pokud je to možné, pomocí pinzety atp. zasuňte vzorek přímo pod misku se sítkem.

Obr. 4: Vážení v pomocné kapalině

Váha stanoví a zobrazí hustotu pevného tělesa.

- ⇒ Po připojení volitelné tiskárny můžete výsledek vytisknout.
- ⇒ Vyjměte vzorek. Abyste provedli další měření, stiskněte tlačítko **UNIT** a postup začněte krokem 2.

Abyste zabránili poškození ponorného košíčku způsobeného korozí, nenechávejte košíček ponořený v kapalině po delší dobu.

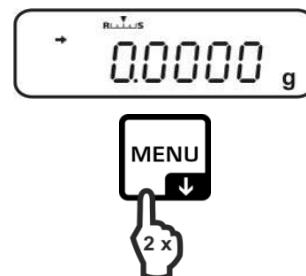
5.2 Série KERN TACS, TACJ

- Nainstalujte sadu pro stanovení hustoty, viz kap. Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden.

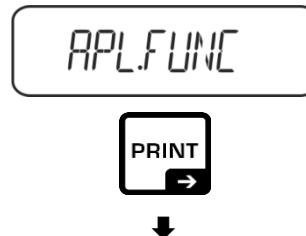
5.2.1 Nastavení parametrů

1. Výběr aplikace

- ⇒ Vyvolejte menu:
V režimu vážení dvakrát stiskněte tlačítko **MENU**.

- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka ($\downarrow \uparrow$), až se zobrazí indikace „APL.FUNC“.
- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**.

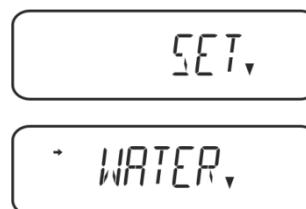

- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka ($\downarrow \uparrow$), až se zobrazí indikace „SG“.
- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **TARE**, postupně se zobrazí indikace „SET“ a aktuální nastavení.
- ⇒ Stlačováním tlačítka **TARE** vyberte mezi nastavením „SG“ a „S.SG“ (režim „Stanovení hustoty pevných těles“). Aktuální nastavení indikuje ukazatel stabilizace.

2. Zadávání parametrů pomocné kapaliny

- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **TARE**. Postupně se zobrazí indikace „SET“ a název aktuálně nastavené pomocné kapaliny (např. voda).
- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka ($\downarrow \uparrow$), až se zobrazí požadovaná pomocná kapalina.

⇒ Použitím navaigačních tlačítek **↑ ↓**
vyberte pomocnou kapalinu.

- Pokud vyberete nabídku <**WATER**>,
<**ETHL**> nebo <**METHL**>, v dalším
kroku zadejte teplotu pomocné
kapaliny.

nebo

* **WATER,**

Destilovaná voda

* **ETHL,**

Etanol

* **METHL,**

Metanol

* **OTHER,**

Libovolná pomocná kapalina

Výběr nabídky <**WATER**>, <**ETHL**> nebo <**METHL**>

- ⇒ Potvrďte výběr stisknutím tlačítka TARE, postupně se zobrazí: indikace „SET“ a indikace pro zadávání parametru „Teplota pomocné kapaliny“.

→0←
TARE

* **SET,**

* **LTEMP,**

→0←
TARE

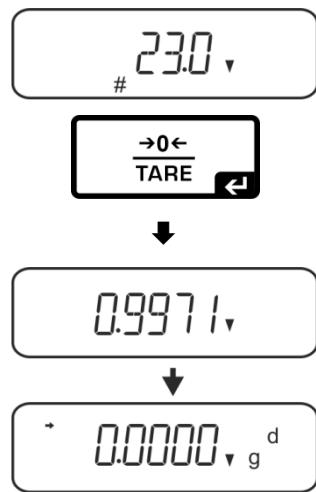
- ⇒ Stiskněte tlačítko **TARE**, indikace se změní a umožní zadat hodnotu v číselném formátu.

Zadávání hodnoty v číselném formátu

Ukazatel # oznamuje, že se váha nachází v režimu zadávání hodnot v číselném formátu. První položka bliká a můžete změnit její hodnotu.

- ↑ Zvýšení hodnoty blikající číslice
- ↓ Snížení hodnoty blikající číslice
- Výběr číslice na pravé straně
- ← Potvrzení zadaných údajů

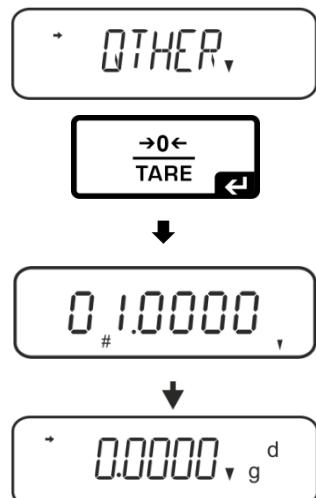
- ⇒ Načtěte teplotu na teploměru a zadejte ji pomocí navigačních tlačítek.
Potvrďte stisknutím tlačítka **TARE**.

Chcete-li přepínat mezi režimy „Režim stanovení hustoty“ ⇔ „Režim vážení“, přídržte na 3 s stisknuté tlačítko **MENU**.

Výběr nabídky <OTHER>

- ⇒ Stiskněte tlačítko **TARE**, indikace se změní a umožní zadat hodnotu v číselném formátu.
- ⇒ Pomocí navigačních tlačítek zadejte známou hustotu vybrané pomocné kapaliny.
Potvrďte stisknutím tlačítka **TARE**.

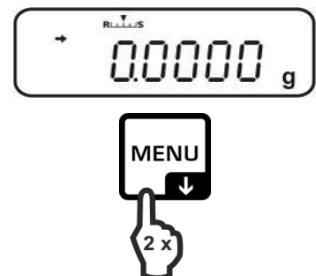

3. Funkce HOLD <SG.HOLD>

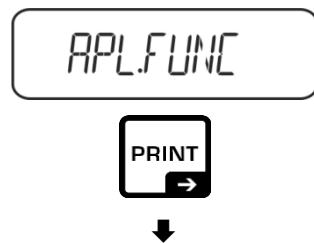
Funkci Data-HOLD můžete zapnout jak při stanovení hustoty pevných těles, tak i při stanovení hustoty kapalin.

Zobrazovaná hodnota hustoty velmi často kolísá a tímto může být ztíženo její načtení. Při zapnuté funkci se první hodnota výsledku bude zobrazovat na displeji, až do jejího smazání tlačítkem **UNIT**.

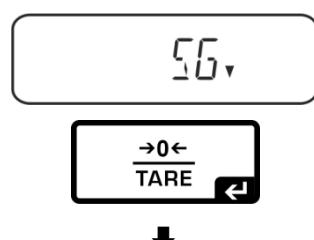
- ⇒ Vyvolejte menu:
V režimu vážení dvakrát stiskněte tlačítko **MENU**.

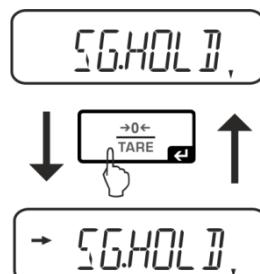
- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka ($\downarrow \uparrow$), až se zobrazí indikace „APL.FUNC“.
- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka PRINT.

- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka ($\downarrow \uparrow$), až se zobrazí indikace „SG“.
- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka TARE, postupně se zobrazí: indikace „SET“ a aktuální nastavení.

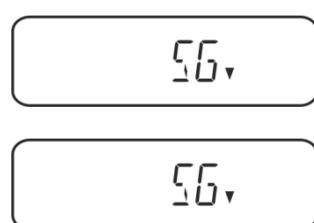

- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka ($\downarrow \uparrow$), až se zobrazí indikace „SG.HOLD“.
- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka TARE.
- ⇒ Stisknutím tlačítka TARE vyberte mezi nastavením „OFF“ a „ON“. Aktuální nastavení indikuje ukazatel stabilizace.

Ukazatel stabilizace	Nastavení „SG.HOLD“
OFF	OFF
ON	ON

- ⇒ Vraťte se do menu stisknutím tlačítka ON/OFF a zadejte další nastavení.
- ⇒ Vraťte se do menu stisknutím tlačítka ON/OFF a zadejte další nastavení.

nebo

- ⇒ Vraťte se do režimu stanovení hustoty několikerým stisknutím tlačítka ON/OFF.

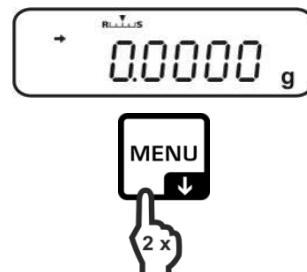

4. Zohlednění aerodynamického odporu <AIR.COR>

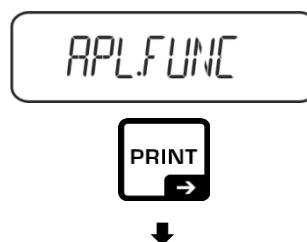
Váha nabízí možnost provádět výpočty hustoty se zohledněním a bez zohlednění aerodynamického odporu.

Nastavení „AIR.COR“		
	OFF	ON
	Výpočet bez zohlednění aerodynamického odporu *Tovární nastavení	Výpočet se zohledněním aerodynamického odporu
Stanovení hustoty pevných těles	$\rho = \frac{A}{A-B} \rho_o$ <p> ρ Hustota vzorku A Hmotnost vzorku ve vzduchu B Hmotnost vzorku v pomocné kapalině ρ_o Hustota pomocné kapaliny </p>	$\rho = \frac{A}{A-B} (\rho_o - \rho_a) + \rho_a$ <p> ρ Hustota vzorku A Hmotnost vzorku ve vzduchu B Hmotnost vzorku v pomocné kapalině ρ_o Hustota pomocné kapaliny ρ_a Hustota vzduchu ($0,0012 \text{ g/cm}^3$) </p>

- ⇒ Vyvolejte menu:
 V režimu vážení dvakrát stiskněte tlačítko **MENU**.

- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka ($\downarrow \uparrow$), až se zobrazí indikace „APL.FUNC“.
- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**.

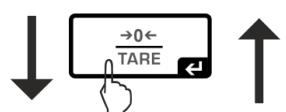

- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka ( ), až se zobrazí indikace „SG“.
- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **TARE**, postupně se zobrazí: indikace „SET“ a aktuální nastavení.

SG,

AIR.COR,

→ AIR.COR,

Ukazatel stabilizace 	Nastavení „AIR.COR“
OFF	OFF
ON	ON

- ⇒ Vraťte se do menu stisknutím tlačítka **ON/OFF** a zadejte další nastavení.

SG,

nebo

- ⇒ Vraťte se do režimu stanovení hustoty několikerým stisknutím tlačítka **ON/OFF**.

0.0000 ▾ g^d

5.2.2 Stanovení hustoty klesajících pevných těles ($d > 1 \text{ g/cm}^3$)

1. Sejměte ponorný košíček a do středu podstavce postavte odměrku naplněnou pomocnou kapalinou. Výška naplnění musí činit asi $\frac{3}{4}$ objemu. Odměrka se nesmí dotýkat stojanu.
Opět zavěste ponorný košíček. Nesmí se dotýkat odměrky. Vynulujte váhu.
2. Ujistěte se, že se váha nachází v režimu „Stanovení hustoty pevného tělesa“ (viz kap. 6.3.1).

0.0000 ▾ g d

3. Pevné těleso vložte do horní misky na vzorky.

Obr. 1: Vážení ve vzduchu

Zobrazí se hmotnost vzorku ve vzduchu.

19.9983 ▾ g d

4. Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (➡), a pak stiskněte tlačítko **UNIT**.
Zobrazí se indikace „SINK“.

SINK ▾ g d

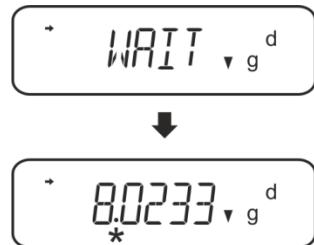
5. Pevné těleso vložte do spodní misky se sítkem.

Za tímto účelem sejměte ponorný košíček ze stojanu. Při opětovném ponoření do kapaliny nesmí vznikat dodatečné vzduchové bublinky; vzorek nejlépe vkládejte pomocí pinzety nebo vložte přímo do misky se sítkem. Vzorek musí být ponořen alespoň 1 cm.

Obr. 2: Vážení v pomocné kapalině

6. Stiskněte tlačítko **UNIT**. Zobrazí se indikace „WATT“. Váha stanoví a zobrazí hustotu pevného tělesa.

7. Po připojení volitelné tiskárny můžete výsledek vytisknout.
8. Vyjměte vzorek. Abyste provedli další měření, stiskněte tlačítko **UNIT** a postup začněte krokem 2.

Abyste zabránili poškození ponorného košíčku způsobeného korozí, nenechávejte košíček ponořený v kapalině po delší dobu.

Příklad výtisku KERN YKB-01N:

KERN & Sohn GmbH	Firma
TYPE ACS 200-4	Model
SN WB19AG0002	Sériové číslo
ID 1234	Identifikační číslo váhy
1.2188DS	Výsledek
-SIGNATURE-	Zpracoval(a)

5.2.3 Stanovení hustoty plovoucích pevných těles ($d < 1 \text{ g/cm}^3$)

V případě pevných těles s hustotou nižší než 1 g/cm^3 lze stanovit hustotu dvěma různými metodami.

Metoda 1:

Realizace, viz kap. 5.2.2.

Jako pomocnou kapalinu použijte kapalinu s hustotou nižší než hustota pevného tělesa, např. etanol asi $0,8 \text{ g/cm}^3$.

Tuto metodu používejte, pokud se hustota pevného tělesa jen nepatrně liší od hustoty destilované vody.

Před použitím etanolu zkontrolujte, zda pevné těleso není poškozeno.

Při práci s etanolem nutně dodržujte platné bezpečnostní předpisy.

Metoda 2:

- ⇒ Sejměte ponorný košíček a do středu podstavce postavte odměrku naplněnou pomocnou kapalinou. Výška naplnění musí činit asi $\frac{3}{4}$ objemu. Odměrka se nesmí dotýkat stojanu.
- Opět zavěste ponorný košíček. Nesmí se dotýkat odměrky. Vynulujte váhu.
- ⇒ Ujistěte se, že se váha nachází v režimu „Stanovení hustoty pevného tělesa“.

0.0000 g^d

- ⇒ Pevné těleso vložte do horní misky na vzorky.

Obr. 3: Vážení ve vzduchu

Zobrazí se hmotnost vzorku ve vzduchu.

5.1541 g^d

- ⇒ Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (➔), a pak stiskněte tlačítko **UNIT**. Zobrazí se indikace „SINK“.

SINK g^d

- ⇒ Pevné těleso zasuňte úplně **pod** spodní misku se sítkem.
Za tímto účelem vyjměte ponorný košíček a při opětovném ponoření zasuňte vzorek pod misku se sítkem, pokud možno zabraňte vzniku vzduchových bublinek.
Nebo, pokud je to možné, pomocí pinzety atp. zasuňte vzorek přímo pod misku se sítkem.

Obr. 4: Vážení v pomocné kapalině

Váha stanoví a zobrazí hustotu pevného tělesa.

- ⇒ Po připojení volitelné tiskárny můžete výsledek vytisknout.
- ⇒ Vyjměte vzorek. Abyste provedli další měření, stiskněte tlačítko **UNIT** a postup začněte krokem 2.

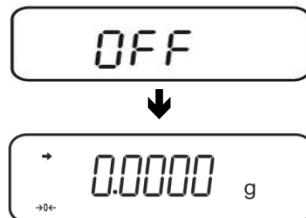

Abyste zabránili poškození ponorného košíčku způsobeného korozí, nenechávejte košíček ponořený v kapalině po delší dobu.

5.3 Váhy série KERN ABT

5.3.1 Vyvolání režimu stanovení hustoty pevných těles

⇒ Zapněte váhu použitím tlačítka **ON/OFF**.

⇒ Vyvolejte menu:

V režimu vážení několikrát stiskněte tlačítko **CAL**, až se zobrazí indikace „FUnC.SEL“.

⇒ Stiskněte tlačítko **TARE**.

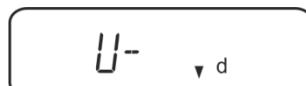
⇒ Několikrát stiskněte tlačítko **CAL**, až se zobrazí indikace „Unit_SEL“.

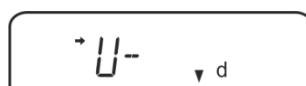
⇒ Stiskněte tlačítko **TARE**.

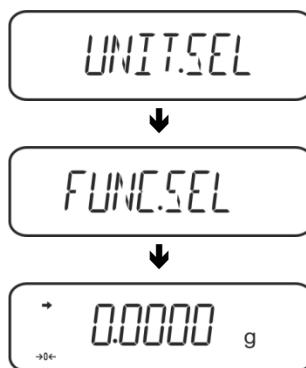
⇒ Několikrát stiskněte tlačítko **CAL**, až se zobrazí indikace „U- ▾ d“.

⇒ Ujistěte se, že se zobrazuje ukazatel stabilizace (→), pokud ne, potvrďte stisknutím tlačítka **TARE**.

⇒ Zpět do menu / režimu vážení, několikrát stiskněte tlačítko **ON/OFF**.

5.3.2 Zadání hustoty pomocné kapaliny

⇒ V režimu vážení několikrát stiskněte tlačítko **CAL**, až se zobrazí indikace „SettinG“.

SETTING

⇒ Stiskněte tlačítko **TARE**.

CAL DEF

⇒ Několikrát stiskněte tlačítko **CAL**, až se zobrazí indikace „LSG Set“.

LSG SET

⇒ Stiskněte tlačítko **TARE**, zobrazí se aktuálně nastavená hustota pomocné kapaliny. V horní části pole ukazatelů se zobrazuje symbol **MENU** a značka **#** oznamující, že se váha nachází ve stavu numerického zadávání. Aktivní položka bliká.

Abyste změnili použitím navigačních tlačítek, zadejte hustotu své pomocné kapaliny, viz kap. 8.

Tlačítko **UNIT**: Zvýšení hodnoty blikající číslice

Tlačítko **PRINT**: Výběr číslice z pravé strany

Tlačítko **TARE**: Potvrzení zadaných údajů

⇒ Zpět do menu / režimu vážení, několikrát stiskněte tlačítko **ON/OFF**.

SET

LSG SET

SETTING

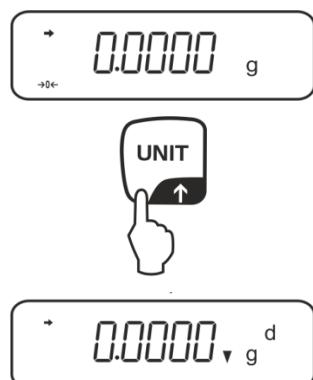

5.3.3 Stanovení hustoty klesajících pevných těles ($d > 1 \text{ g/cm}^3$)

- Sejměte ponorný košíček a do středu podstavce postavte odměrku naplněnou pomocnou kapalinou. Výška naplnění musí činit asi $\frac{3}{4}$ objemu. Odměrka se nesmí dotýkat stojanu.

Opět zavěste ponorný košíček. Nesmí se dotýkat odměrky. Vynulujte váhu.

Několikrát stiskněte tlačítko **UNIT**, až se na displeji zobrazí režim stanovení hustoty pevných těles.

- Vzorek pevného tělesa vložte do horní misky na vzorky, viz obr. 1, kap. 5.1.2.

Zobrazí se hmotnost vzorku ve vzduchu.

- Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (→), a pak stiskněte tlačítko **CAL**.
- Vzorek pevného tělesa vložte do spodní misky se sítkem, viz obr. 2, kap. 5.1.2. Za tímto účelem sejměte ponorný košíček ze stojanu. Při opětovném ponoření do kapaliny nesmí vznikat dodatečné vzduchové bublinky; vzorek nejlépe vkládejte pomocí pinzety nebo vložte přímo do misky se sítkem. Vzorek musí být ponořen alespoň 1 cm.

Váha stanoví a zobrazí hustotu pevného tělesa.

- Po připojení volitelné tiskárny můžete výsledek vytisknout.
- Vyjměte vzorek. Abyste provedli další měření, stiskněte tlačítko **CAL** a postup začněte krokem 2.

Abyste zabránili poškození ponorného košíčku způsobeného korozí, nenechávejte košíček ponořený v kapalině po delší dobu.

Příklad výtisku KERN YKB-01N:

KERN & Sohn GmbH	Firma
TYPE ACS 320-4	Model
SN WB11AG0002	Sériové číslo
ID 1234	Identifikační číslo váhy
1.2188DS	Výsledek
-SIGNATURE-	Zpracoval(a)

5.3.4 Stanovení hustoty plovoucích pevných těles ($d < 1 \text{ g/cm}^3$)

V případě pevných těles s hustotou nižší než 1 g/cm^3 lze stanovit hustotu pomocí dvou různých metod.

Metoda 1:

Realizace, viz kap. 5.2.3.

Jako pomocnou kapalinu použijte kapalinu s hustotou nižší než hustota pevného tělesa, např. etanol asi $0,8 \text{ g/cm}^3$.

Tuto metodu používejte, pokud se hustota pevného tělesa jen nepatrně liší od hustoty destilované vody.

Před použitím etanolu zkontrolujte, zda pevné těleso není poškozeno.

Při práci s etanolem nutně dodržujte platné bezpečnostní předpisy.

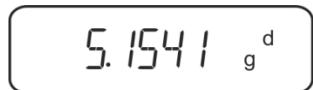
Metoda 2:

- ⇒ Ujistěte se, že se váha nachází v režimu stanovení hustoty pevných těles (viz kap. 5.2.1).

Pokud indikace váhy není nulová, stiskněte tlačítko **TARE**.

- ⇒ Pevné těleso vložte do horní misky na vzorky, viz obr. 3, kap. 5.1.3. Zobrazí se hmotnost vzorku ve vzduchu.

- ⇒ Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (→), a pak stiskněte tlačítko **CAL**.
⇒ Pevné těleso zasuňte úplně **pod** spodní misku se sítkem, viz obr. 3, kap. 5.1.3. Za tímto účelem vyjměte ponorný košíček a při opětovném ponoření ponořte vzorek, pokud možno zabraňte vzniku vzduchových bublinek.
Nebo, pokud je to možné, pomocí pinzety atp. zasuňte vzorek přímo pod misku se sítkem.

Váha stanoví a zobrazí hustotu pevného tělesa.

- ⇒ Po připojení volitelné tiskárny můžete výsledek vytisknout.
⇒ Vyjměte vzorek. Abyste provedli další měření, stiskněte tlačítko **CAL** a postup začněte krokem 2.

Abyste zabránili poškození ponorného košíčku způsobeného korozí, nenechávejte košíček ponořený v kapalině po delší dobu.

5.4 Váhy série KERN AES-C

5.4.1 Vyvolání režimu stanovení hustoty pevných těles

⇒ V režimu vážení stiskněte tlačítko **MODE**, zobrazí se indikace „F1 WEIGHING“.

⇒ Několikrát stiskněte tlačítko **F1**, až se zobrazí funkce stanovení hustoty pevného tělesa „F6“.

⇒ Stiskněte tlačítko **PRINT**, od tohoto okamžiku se váha nachází v režimu stanovení hustoty pevných těles.

Zadání hustoty pomocné kapaliny:

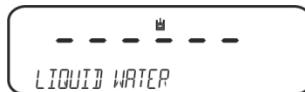
⇒ Stiskněte tlačítko **F**.

⇒ Stiskněte tlačítko **PRINT**, zobrazí se aktuálně nastavená pomocná kapalina.

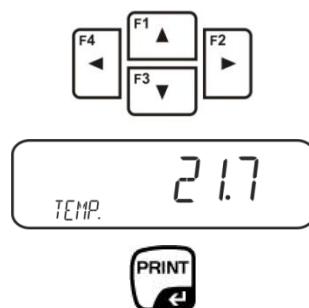
⇒ Abyste změnili, stlačujte tlačítka , až se zobrazí požadovaná pomocná kapalina.

⇒ Potvrďte výběr stisknutím tlačítka .

Nebo

Po výběru nastavení **WATER** nebo **ETANOL** přečtěte teplotu na teploměru a zadejte ji (aktivní položka bliká).

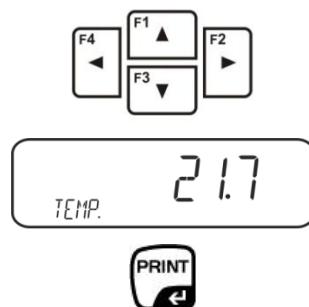

Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**, váha se přepne do režimu stanovení hustoty pevných těles.

nebo

Po výběru nastavení „**OTHER**“ zadejte teplotu vybrané pomocné kapaliny (aktivní položka bliká).

Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**, zobrazí se aktuálně nastavená hustota pomocné kapaliny. Aktivní položka bliká.

Po výběru nastavení „OTHER“ zadejte hustotu vybrané pomocné kapaliny.

Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**, váha se přepne do režimu stanovení hustoty pevných těles.

5.4.2 Stanovení hustoty klesajících pevných těles ($d > 1 \text{ g/cm}^3$):

- ⇒ Sejměte ponorný košíček a do středu podstavce postavte odměrku naplněnou pomocnou kapalinou. Výška naplnění musí činit asi $\frac{3}{4}$ objemu. Odměrka se nesmí dotýkat stojanu.
Opět zavěste ponorný košíček. Nesmí se dotýkat odměrky. Vynulujte váhu.

- ⇒ Vzorek pevného tělesa vložte do horní misky na vzorky, viz obr. 1, kap. 5.1.2.

Zobrazí se hmotnost vzorku ve vzduchu.

- ⇒ Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (■), a pak stiskněte tlačítko .
⇒ Vzorek pevného tělesa vložte do spodní misky se sítkem, viz obr. 2, kap. 5.1.2. Za tímto účelem sejměte ponorný košíček ze stojanu. Při opětovném ponoření do kapaliny nesmí vznikat dodatečné vzduchové bublinky; vzorek nejlépe vkládejte pomocí pinzety nebo vložte přímo do misky se sítkem. Vzorek musí být ponořen alespoň 1 cm.

- ⇒ Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (■), a pak stiskněte tlačítko .
Váha stanoví a zobrazí hustotu pevného tělesa.

- ⇒ Po připojení volitelné tiskárny můžete výsledek vytisknout.

Příklad výtisku KERN YKB-01N:

-----Solids Dens-----	
Date	02.01.2014
Time	12:10:52
Balance ID	132035
User	
Liquid	Water
Temp.	22.7 °C
Liquid Dens	0.99764 g/cm ³
In Air	19.9143 g
In Liquid	17.4504 g
Density	8.063356 g/cm ³
Signature

- ⇒ Vyjměte vzorek. Abyste provedli další měření, stiskněte tlačítko **UNIT**.

5.4.3 Stanovení hustoty plovoucích pevných těles ($d < 1 \text{ g/cm}^3$):

V případě pevných těles s hustotou nižší než 1 g/cm^3 lze stanovit hustotu pomocí dvou různých metod.

Metoda 1:

Realizace, viz kap. 5.3.2.

Jako pomocnou kapalinu použijte kapalinu s hustotou nižší než hustota pevného tělesa, např. etanol asi $0,8 \text{ g/cm}^3$.

Tuto metodu používejte, pokud se hustota pevného tělesa jen nepatrně liší od hustoty destilované vody.

Před použitím etanolu zkontrolujte, zda pevné těleso není poškozeno.

Při práci s etanolem nutně dodržujte platné bezpečnostní předpisy.

Metoda 2:

- ⇒ Ujistěte se, že se váha nachází v režimu stanovení hustoty pevných těles (viz kap. 5.3.1).

Vynulujte váhu.

- ⇒ Vzorek pevného tělesa vložte do horní misku na vzorky, viz obr. 3, kap. 5.1.3.

Zobrazí se hmotnost vzorku ve vzduchu.

- ⇒ Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (■), a pak stiskněte tlačítko
 - ⇒ Pevné těleso zasuňte úplně pod spodní misku se sítkem, viz obr. 3, kap. 5.1.3. Za tímto účelem vyjměte ponorný košíček a při opětovném ponoření ponořte vzorek.
- Nebo, pokud je to možné, pomocí pinzety atp. zasuňte vzorek přímo pod misku se sítkem.

Váha stanoví a zobrazí hustotu pevného tělesa.

- ⇒ Po připojení volitelné tiskárny můžete výsledek vytisknout.

5.5 Váhy série KERN ALS-A

5.5.1 Stanovení hustoty klesajících pevných těles ($d > 1 \text{ g/cm}^3$):

- ⇒ Sejměte ponorný košíček a do středu podstavce postavte odměrku naplněnou pomocnou kapalinou. Výška naplnění musí činit asi $\frac{3}{4}$ objemu. Odměrka se nesmí dotýkat stojanu.
- ⇒ Opět zavěste ponorný košíček. Nesmí se dotýkat odměrky.
- ⇒ V režimu vážení stiskněte tlačítko **MENU**. Zobrazí se první položka menu „count“.

- ⇒ Stiskněte tlačítko **MENU**.

- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**, zobrazí se aktuální nastavení.
- ⇒ Použitím tlačítka **MENU** vyberte nabídku „**d SoL id**“.

- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**. Zobrazí se aktuálně nastavená hustota pomocné kapaliny (tovární nastavení $1,0000 \text{ g/cm}^3$ pro destilovanou vodu s teplotou 20°C).

- ⇒ Abyste změnili, zadejte hustotu měřicí kapaliny použitím navigačních tlačítek **↓ ↑ ← →**.
- ⇒ Potvrďte zadanou hodnotu stisknutím tlačítka **PRINT**.
- ⇒ Zobrazí se indikace sloužící pro stanovení hmotnosti vzorku ve vzduchu.

- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**.
- ⇒ Pokud indikace váhy není nulová, stiskněte tlačítko **TARE**.
- ⇒ Vzorek pevného tělesa vložte do horní misky na vzorky, viz obr. 1, kap. 5.1.2.
- ⇒ Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (*), a pak stiskněte tlačítko .
- ⇒ Počkejte, až se zobrazí indikace sloužící pro stanovení hmotnosti vzorku v pomocné kapalině.

- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**.

- ⇒ Vzorek pevného tělesa vložte do spodní misky se sítkem, viz obr. 2, kap. 5.1.2.
Za tímto účelem sejměte ponorný košíček ze stojanu. Při opětovném ponoření do kapaliny nesmí vznikat dodatečné vzduchové bublinky; vzorek nejlépe vkládejte pomocí pinzety nebo vložte přímo do misky se sítkem.
Vzorek musí být ponořen alespoň 1 cm.
- ⇒ Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace [*****], pak převezměte hodnotu hmotnosti vzorku v pomocné kapalině stisknutím tlačítka **PRINT**. Zobrazí se hustota vzorku.

- ⇒ Po připojení volitelné tiskárny můžete hodnotu indikace vytisknout stisknutím tlačítka **PRINT**.

Příklad výtisku (KERN YKB-01N):

d: 2.0000 g/cm ³

Zpět do režimu vážení

- ⇒ Stiskněte tlačítko **ON/OFF**.

- ⇒ Nebo začněte nový cyklus měření stisknutím tlačítka **MENU**.

V případě výskytu chyb během stanovení hustoty se zobrazí zpráva „d----“.

Abyste zabránili poškození ponorného košíčku způsobeného korozí, nenechávejte košíček ponořený v kapalině po delší dobu.

5.5.2 Stanovení hustoty plovoucích pevných těles ($d < 1 \text{ g/cm}^3$):

V případě pevných těles s hustotou nižší než 1 g/cm^3 lze stanovit hustotu pomocí dvou různých metod.

Metoda 1:

Realizace, viz kap. 5.3.2.

Jako pomocnou kapalinu použijte kapalinu s hustotou nižší než hustota pevného tělesa, např. etanol asi $0,8 \text{ g/cm}^3$.

Tuto metodu používejte, pokud se hustota pevného tělesa jen nepatrně liší od hustoty destilované vody.

Před použitím etanolu zkontrolujte, zda pevné těleso není poškozeno.

Při práci s etanolem nutně dodržujte platné bezpečnostní předpisy.

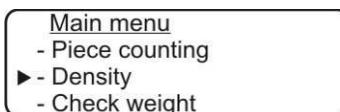
Metoda 2:

⇒ Realizace, viz kap. 5.4.1. Během vážení vzorku v pomocné kapalině vzorek nevkládejte do misky se sítkem, ale zasuňte **pod** ni, viz obr. 4, kap. 5.1.3.

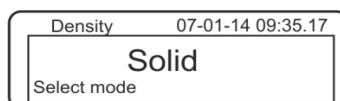
5.6 Série KERN ALT-B, TALJG-A, TALSG-A

5.6.1 Stanovení hustoty klesajících pevných těles ($d > 1 \text{ g/cm}^3$):

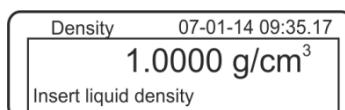
- ⇒ Sejměte ponorný košíček a do středu podstavce postavte odměrku naplněnou pomocnou kapalinou. Výška naplnění musí činit asi $\frac{3}{4}$ objemu. Odměrka se nesmí dotýkat stojanu.
Opět zavěste ponorný košíček. Nesmí se dotýkat odměrky.
- ⇒ V režimu vážení stiskněte tlačítko **MENU**. Zobrazí se hlavní menu.
- ⇒ Použitím navigačních tlačítek $\downarrow\uparrow$ vyberte položku menu „Density“.

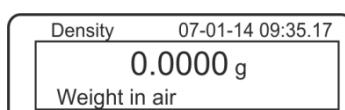
- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**, zobrazí se aktuální nastavení.
- ⇒ Použitím navigačních tlačítek $\downarrow\uparrow$ vyberte nastavení „Solid“.

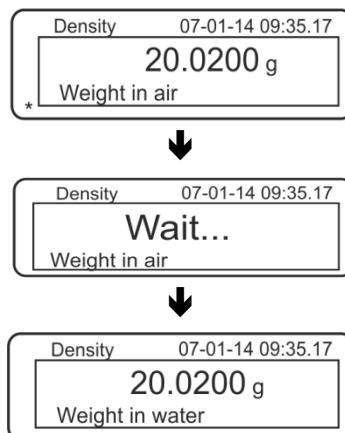
- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**, zobrazí se aktuálně nastavená hustota pomocné kapaliny (tovární nastavení $1,0000 \text{ g/cm}^3$ pro destilovanou vodu s teplotou 20°C).

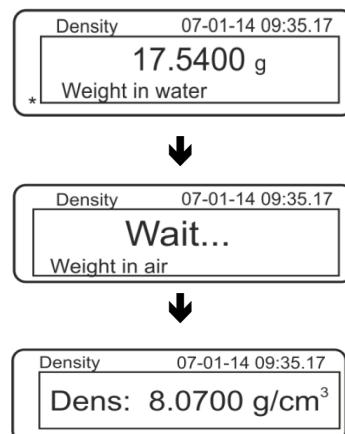
- ⇒ Abyste změnili, stiskněte tlačítko **TARE** (viz kap. 8).
Použitím navigačních tlačítek $\downarrow\uparrow$ zvyšte nebo snižte číslice. Vyberte další číslici stisknutím tlačítka **TARE**. Tento postup zopakujte pro každou číslici. Abyste smazali, přidržte stisknuté tlačítko **TARE**.
- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**, zobrazí se indikace sloužící pro stanovení hmotnosti ve vzduchu.
Pokud indikace váhy není nulová, stiskněte tlačítko **TARE**.

- ⇒ Vzorek pevného tělesa vložte do horní misky na vzorky, viz obr. 1, kap. 5.1.2.
- ⇒ Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace [*****], pak převezměte hodnotu hmotnosti stisknutím tlačítka **PRINT**.

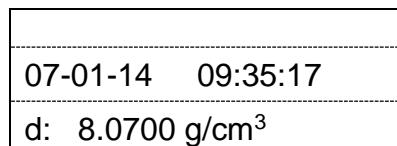

- ⇒ Počkejte, až se zobrazí indikace sloužící pro stanovení hmotnosti vzorku v pomocné kapalině. Sejměte vzorek a v případě potřeby vynulujte váhu stisknutím tlačítka **TARE**.
- ⇒ Zasuňte vzorek pod spodní misku na vzorky a ponořte do pomocné kapaliny, pokud možno zabraňte vznikání vzduchových bublinek.
Vzorek musí být ponořen alespoň 1 cm.
- ⇒ Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace [*****], pak převezměte hodnotu hmotnosti stisknutím tlačítka **PRINT**. Zobrazí se hustota vzorku.

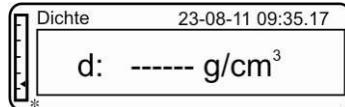
- ⇒ Po připojení volitelné tiskárny můžete výsledek vytisknout stisknutím tlačítka **PRINT**.

Příklad výtisku (KERN YKB-01N):

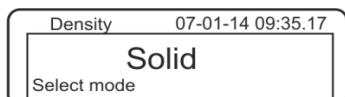

Abyste zabránili poškození ponorného košíčku způsobeného korozí, nenechávejte košíček ponořený v kapalině po delší dobu.

V případě výskytu chyb během stanovení hustoty se zobrazí zpráva „d----“.

- ⇒ Abyste mohli provést další měření, vraťte se do režimu stanovení hustoty stisknutím tlačítka **MENU**.

- ⇒ Zpět do režimu vážení stisknutím tlačítka **ON/OFF**.

5.6.2 Stanovení hustoty plovoucích pevných těles ($d < 1 \text{ g/cm}^3$):

V případě pevných těles s hustotou nižší než 1 g/cm^3 lze stanovit hustotu pomocí dvou různých metod.

Metoda 1:

Realizace, viz kap. 5.5.1.

Jako pomocnou kapalinu použijte kapalinu s hustotou nižší než hustota pevného tělesa, např. etanol asi $0,8 \text{ g/cm}^3$.

Tuto metodu používejte, pokud se hustota pevného tělesa jen nepatrně liší od hustoty destilované vody.

Před použitím etanolu zkонтrolujte, zda pevné těleso není poškozeno.

Při práci s etanolem nutně dodržujte platné bezpečnostní předpisy.

Metoda 2:

- ⇒ Realizace, viz kap. 5.5.1. Během vážení vzorku v pomocné kapalině nevkládejte vzorek do misky se sítkem, ale zasuňte **pod** ni, viz obr. 4, kap. 5.1.3.

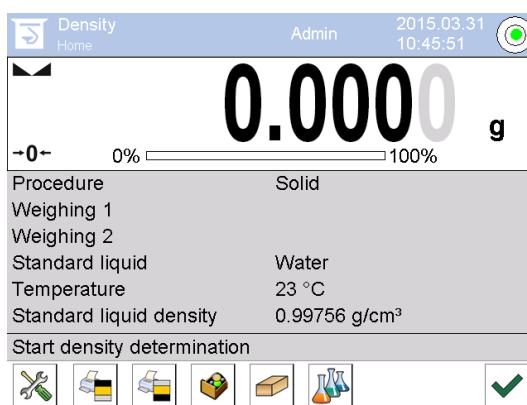
5.7 Váhy série KERN AET

Příprava:

AET 200-4NM AET 500-4	⇒ Odpojte elektrické napájení váhy. ⇒ Sejměte standardní vážní desku. ⇒ Namontujte sadu pro stanovení hustoty, viz kap. 4.3.2.
AET 100-5M AET 200-5DM	⇒ Neodpojte elektrické napájení váhy. ⇒ Sejměte standardní vážní desku při zapnutém zařízení. ⇒ Opatrně namontujte sadu pro stanovení hustoty při zapnutém zařízení, viz kap. 4.3.2. ⇒ Vynulujte váhu.

Výběr aplikace „Stanovení hustoty“:

Stiskněte symbol, např. v levém horním rohu indikačního okna a vyberte aplikaci „Hustota“ .

Továrně jsou pro funkci stanovení hustoty aktivní speciální funkční tlačítka < > a jedno speciální informační pole.

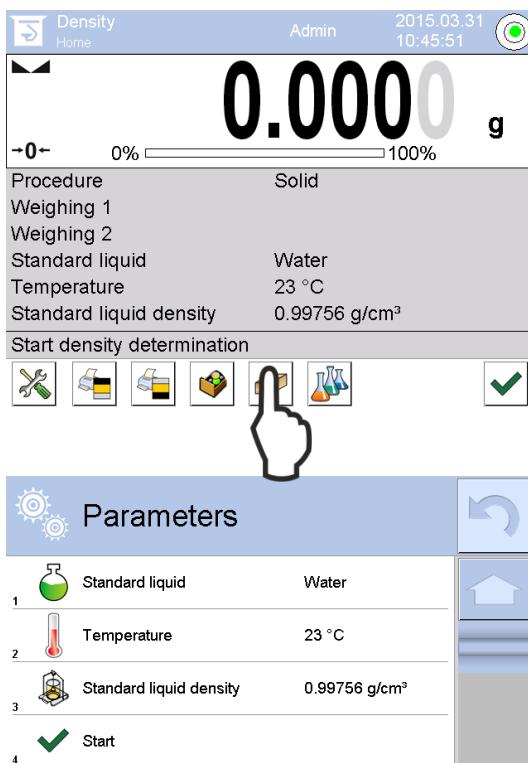
Speciální funkční tlačítka:

	Stanovení hustoty pevných těles, viz kap. 5.6.2
	Stanovení hustoty kapalin, viz kap. 6.6.2
	Zahájení vážení

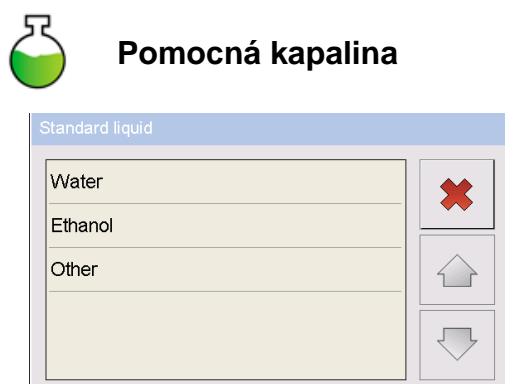
Speciální informační pole:

Postup	Vybraný druh stanovení hustoty (metoda „Pevné těleso“ nebo „Kapalina“)
Vážení 1	Vážení vzorku ve vzduchu
Vážení 2	Vážení vzorku v kapalině
Referenční kapalina	Pomocná kapalina (destilovaná voda, etanol nebo libovolná kapalina se známou hustotou)
Teplota	Teplota pomocné kapaliny
Hustota	<ul style="list-style-type: none">➤ Při stanovení hustoty pevných těles: Hustota pomocné kapaliny (v případě vody nebo etanolu automaticky stanovena a zobrazována na základě integrovaných tabulek hustoty)➤ Při stanovení hustoty kapaliny: Objem výtlačného tělíska

5.7.1 Vyvolání metody „Pevné těleso“ a zavádění parametrů pomocné kapaliny

⇒ Za účelem výběru metody „Pevné těleso“ stiskněte funkční tlačítko

⇒ Zobrazí se seznam výběru s parametry pomocné kapaliny.

⇒ Za účelem výběru pomocné kapaliny vyberte nabídku <Standard liquid>.

1. V případě výběru nabídky <Water> nebo <Ethanol> v dalším kroku zadejte teplotu pomocné kapaliny.
2. V případě výběru nabídky <Other> v dalším kroku zadejte známou hustotu pomocné kapaliny.

Teplota

V případě výběru jako pomocné kapaliny nabídky <Water> nebo <Ethanol> na tomto místě zadejte jejich teplotu.

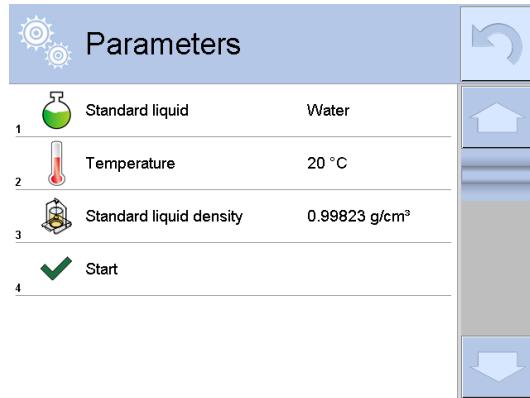
⇒ Vyberte položku <Temperature>.

⇒ Zadejte hodnotu teploty pomocné kapaliny do okna pro zavádění hodnoty v číselném formátu a potvrďte stisknutím tlačítka .

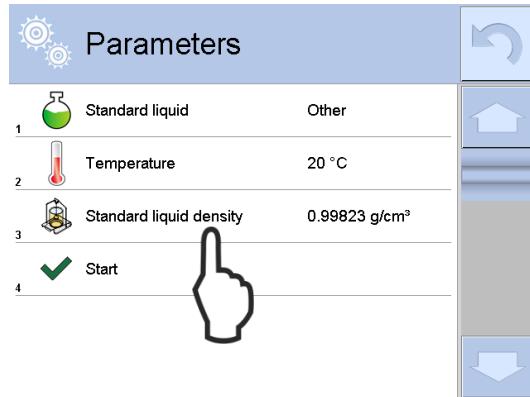

Hustota referenční kapaliny

- V případě výběru nabídky **Water** nebo **Etanol** bude jejich hustota automaticky stanovena a zobrazena na základě integrovaných tabulek hustoty:

- V případě výběru nabídky **Other** stiskněte tlačítko <Density of reference liquid>:

⇒ Zadejte známou hustotu pomocné kapaliny do okna pro zadávání hodnoty v číselném formátu a potvrďte stisknutím tlačítka ✓.

Stisknutí funkčního tlačítka spustí stanovení hustoty.

5.7.2 Stanovení hustoty klesajících pevných těles ($d > 1 \text{ g/cm}^3$)

- Sejměte ponorný košíček a do středu plošiny postavte kádinku naplněnou pomocnou kapalinou. Výška naplnění by měla činit asi $\frac{3}{4}$ objemu. Nesmí se dotýkat stojanu.
Opět zavěste ponorný košíček. Nesmí se dotýkat kádinky. Vynulujte váhu.

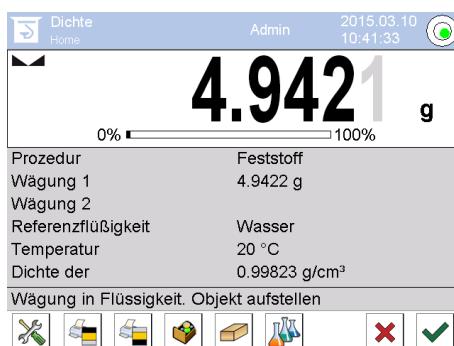

- Položte pevné těleso na horní misku na vzorky.

Obr. 1: „Vážení ve vzduchu“

Zobrazí se hmotnost vzorku ve vzduchu.

3. Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace a potvrďte stisknutím tlačítka . Hodnota hmotnosti „Vzorek ve vzduchu“ se zobrazí pod položkou <Vážení 1>.

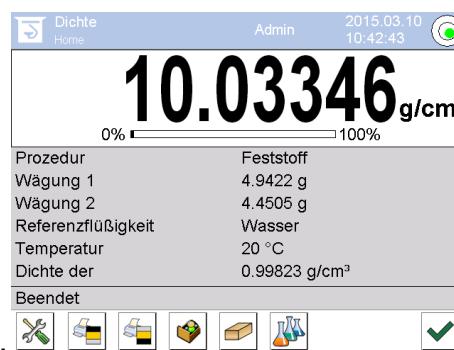
4. Položte pevné těleso na spodní misku se sítkem.

Za tímto účelem vyjměte ponorný košíček ze stojanu. Při opětovném ponoření do kapaliny nesmí vznikat další vzduchové bubbleky; vzorek nejlépe vkládejte pomocí pinzety nebo položte přímo na misku se sítkem. Vzorek musí být ponořen alespoň 1 cm.

Obr. 2: „Vážení v pomocné kapalině“

5. Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace a potvrďte stisknutím tlačítka . Hustotu pevného tělesa stanoví váha a zobrazí ji.

6. Po připojení volitelné tiskárny bude výsledek vytiskněn. Příklad výtisku, viz kap. 5.6.4.
7. Proces ukončete stisknutím tlačítka . Vyjměte vzorek. Další vážení začínejte krokem 2.

Abyste zabránili poškození ponorného košíčku způsobeného korozí, nenechávejte jej ponořený do kapaliny na delší dobu.

5.7.3 Stanovení hustoty plovoucích pevných těles ($d < 1 \text{ g/cm}^3$)

V případě pevných těles s hustotou menší než 1 g/cm^3 je možné stanovit hustotu dvěma různými metodami.

Metoda 1:

Realizace, viz kap. 5.6.2.

Jako pomocnou kapalinu použijte kapalinu s hustotou menší než hustota pevného tělesa, např. etanol asi $0,8 \text{ g/cm}^3$.

Tuto metodu použijte, když se hustota pevného tělesa pouze nepatrně liší od hustoty destilované vody.

Před použitím etanolu zkонтrolujte, zda není pevné těleso poškozeno.

Při práci s etanolem nutně dodržujte platné bezpečnostní předpisy.

Metoda 2:

Realizace, viz kap. 5.6.2, u kroku „Krok 4“ nevkládejte vzorek na, ale **pod** misku se sítkem.

5.7.4 Zapisování stanovení hustoty

Příklad výtisku standardního protokolu (KERN YKB01N):

----- Density -----	
----- Solid -----	
Operator	Admin
Balance ID	132012
Date	2015.03.05
Time	11:12:30
Standard liquid	Water
Temperature	20°C
Standard liquid density	0.99823 g/cm ³
Weighing 1	6.757 g
Weighing 2	4.999 g
Density	3.836769 g/cm ³

Signature	
.....	

Při výtisku protokolu o vážení bude zápis automaticky uložen do databáze v položce <Protokol hustoty>.

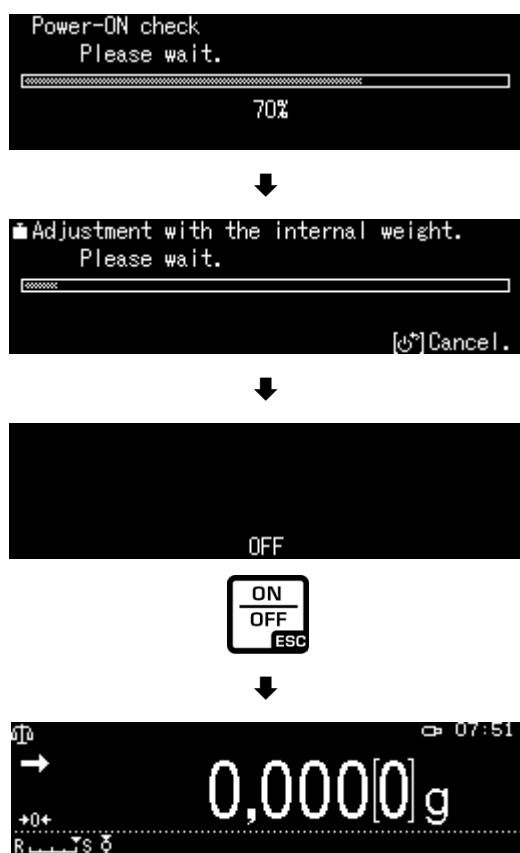
Za účelem výběru nabídky <Otevřít>/<Tisk> stiskněte a přidržte prstem požadovaný zápis do okamžiku zobrazení kontextového menu.

5.8 Série KERN ABP

5.8.1 Instalace sady pro stanovení hustoty

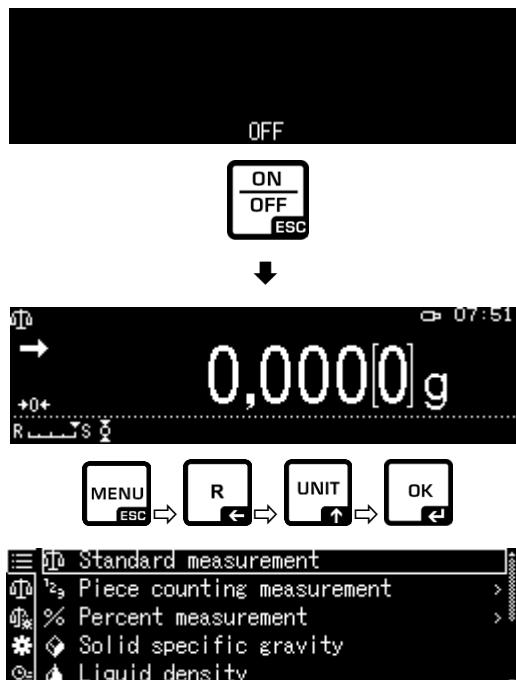
- ⇒ Stojan vložte do vážní komory. Kulatý otvor v horní části stojanu musí být otočen ve směru, ze kterého vkládáte ponorný košíček.
- ⇒ Postavte podstavec pro postavení odměrky na dno vážní komory tak, že jej přeložíte přes stojan. Nasměrujte jej tak, aby se nedotýkal nádoby.
- ⇒ Pokud musíte postavit na podstavec kompenzační závaží, viz seznam přiřazení kapitola **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden.**
- ⇒ Zavřete skleněná dvířka. Připojte elektrické napájení váhy a zapněte váhu.

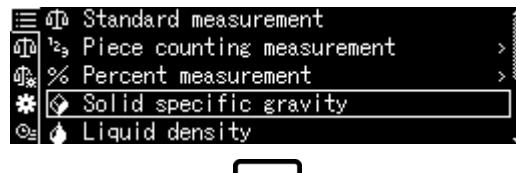
- ⇒ Tak dlouho temperujte teplotu kapaliny a nástrojů, až bude teplota konstantní. Zohledněte dobu zahřívání váhy.

5.8.2 Nastavení parametrů

5. Výběr aplikace

⇒ Použitím navařných tlačítek vyberte nabídku <Solid specific gravity>. Rámeček označuje vybranou položku. Potvrďte stisknutím tlačítka OK.

⇒ Stiskněte tlačítko MENU, zobrazí se konfigurační menu.

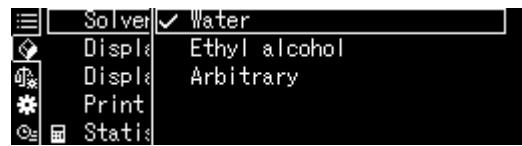

6. Zavedení parametrů pomocné kapaliny

⇒ Použitím navařných tlačítek vyberte nabídku <Solvent> a potvrďte stisknutím tlačítka OK.

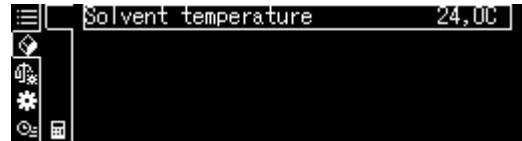

⇒ Použitím navaigacních tlačítek vyberte pomocnou kapalinu a potvrďte stisknutím tlačítka OK.

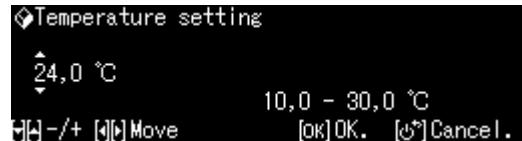

3. Vyberete-li nabídku <Water> nebo <Ethyl alcohol>, pak v dalším kroku zadejte teplotu pomocné kapaliny.
4. Vyberete-li nabídku <Arbitrary>, pak v dalším kroku zadejte známou hustotu pomocné kapaliny.

Výběr <Water> nebo <Ethyl alcohol>

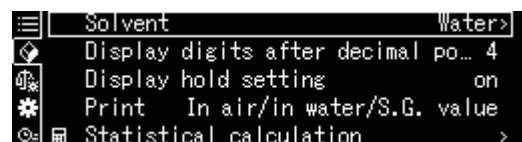
⇒ Přečtěte teplotu na teploměru a zadejte ji použitím navaigacních tlačítek.
Potvrďte stisknutím tlačítka OK.

Váha změří odpovídající hustotu podle integrované tabulky hustoty.

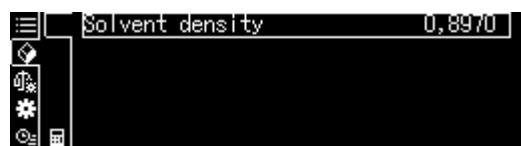
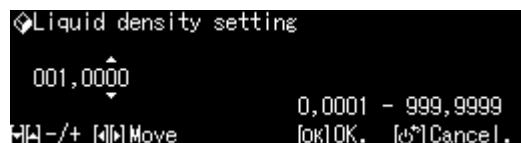
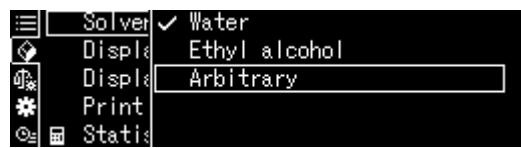

⇒ Zpět do menu stisknutím tlačítka R.

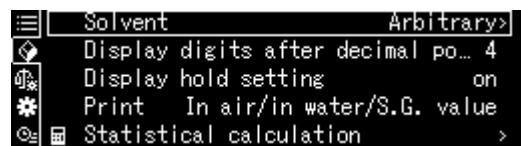

Výběr <Arbitrary>

- ⇒ Použitím navaigationních tlačítek zadejte známou hustotu vybrané pomocné kapaliny.
Potvrďte stisknutím tlačítka OK.

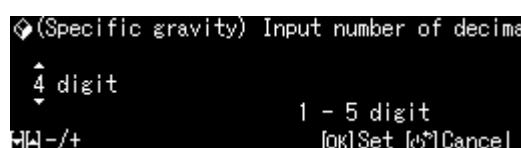
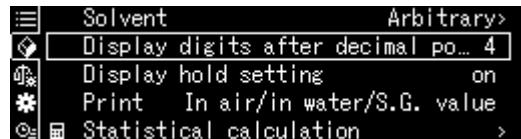

- ⇒ Zpět do menu stisknutím tlačítka R.

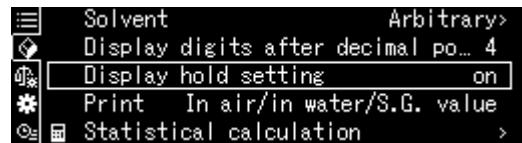
7. Počet míst za čárkou

- ⇒ Použitím navaigationních tlačítek ↑ ↓ vyberte nabídku <Display digits after decimal za.> a potvrďte stisknutím tlačítka OK.
- ⇒ Použitím navaigationních tlačítek ↑ ↓ zadejte počet míst za čárkou a potvrďte stisknutím tlačítka OK.

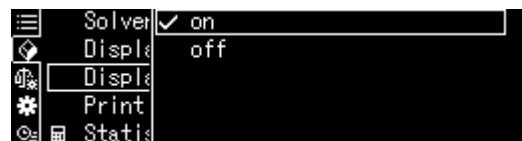

8. Funkce „Hold“

- ⇒ Použitím navaigačních tlačítek vyberte nabídku <Display hold setting> a potvrďte stisknutím tlačítka OK.

- ⇒ Použitím navaigačních tlačítek vyberte nabídku zapnutou (on) nebo vypnuta (off) a potvrďte stisknutím tlačítka OK.
Při zapnuté funkci se první zobrazená hodnota výsledku bude zobrazovat na displeji, až do jejího smazání tlačítkem OK.

9. Zohlednění vlivu vztlaku vzduchu < korekce vlivu vztlaku vzduchu

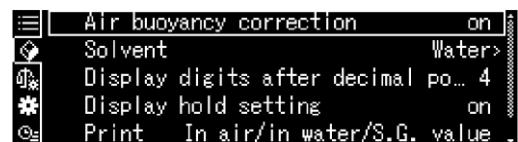
Váha řady ABP-A umožňuje vypočítat hustotu se zohledněním vlivu vztlaku vzduchu nebo bez zohlednění takového vlivu.

U vah řady ABP je tato funkce trvale aktivní.

- ⇒ Pomocí navigačních tlačítek označte <air buoyancy correction> (<korekce vlivu vztlaku vzduchu>) a potvrďte tlačítkem OK.

- ⇒ Pomocí navigačních tlačítek zapněte nebo vypněte tuto funkci a potvrďte tlačítkem OK.

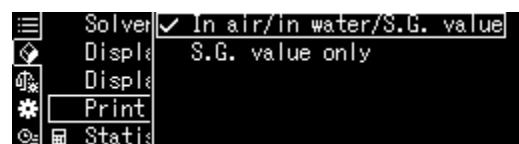
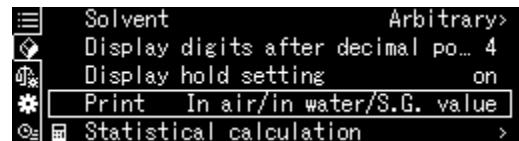
Při zapnuté funkci se ve výpočtech zohledňuje hustota vzduchu.

Nastavení „Korekce vlivu vztlaku vzduchu“		
	OFF	ON
Stanovení hustoty pevných těles	$\rho = \frac{W_a}{W_a - W_l} \rho_l$ <p>p Hustota vzorku W_a Hmotnost vzorku ve vzduchu W_l Hmotnost vzorku v pomocné kapalině ρ_l Hustota pomocné kapaliny</p>	$S = \frac{\left\{ \frac{W_a}{W_a - W_l} (\rho_l - \rho_a) + \rho_a \right\}}{\rho_l}$ <p>S Specifická hmotnost vzorku W_a Hmotnost vzorku ve vzduchu W_l Hmotnost vzorku v pomocné kapalině ρ_l Hustota pomocné kapaliny ρ_a Těsnost (0,0012 g/cm³)</p>

10. Přenos dat

⇒ Pomocí navigačních tlačítek vyberte <Tisk> a pak potvrďte tlačítkem OK.

⇒ Tlačítkem OK použijte vybrané nastavení.

Šablona protokolu
<In air/in water/S.G. value> (<Ve vzduchu/ve vodě/specif. hmotnost>)

Šablona protokolu
<S.G. value only> (<Pouze specif. hmotnost>)

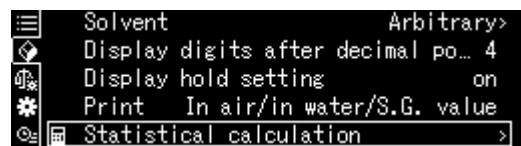
SPECIFICKÁ HMOTNOST PEVNÉHO TĚLESA	SPECIFICKÁ HMOTNOST PEVNÉHO TĚLESA
DATUM 14. listopadu 2018	DATUM 14. listopadu 2018
ČAS 10.20.24	ČAS 10.20.24
L.DENS (HUST.KAPALI NY)= 0,99730 g/cm ³	DS (HUST. P.TĚL.) = 7,9954 DS
AIR (VZDUCH)= 20,0006 g	
WATER (VODA)= 17,5017 g	
DS (HUST. P.TĚL.)= 7,9954	DS (HUST. P.TĚL.)

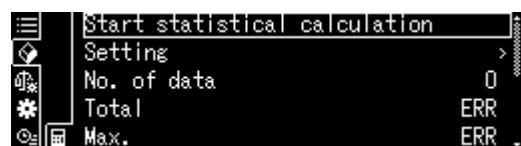
Datum a čas se zobrazí pouze při aktivovaném nastavení.

11. Statistika

⇒ Použitím navaigačních tlačítek vyberte nabídku <Statistical calculation> a potvrďte stisknutím tlačítka OK.

⇒ Další kroky proveděte v souladu s návodem váhy, viz kap. „Statistika“.

⇒ Zpět do režimu stanovení hustoty stisknutím tlačítka ON/OFF.

Chcete-li přepínat mezi režimy „Režim stanovení hustoty“ ⇔ „Režim vážení“, stiskněte tlačítko F.

5.8.3 Stanovení hustoty klesajících pevných těles ($d > 1 \text{ g/cm}^3$)

1. Sejměte ponorný košíček a postavte do středu vážní desky kádinku naplněnou pomocnou kapalinou. Výška naplnění musí činit asi $\frac{3}{4}$ objemu. Kádinka se nesmí dotýkat stojanu.
Opět zavěste ponorný košíček. Nesmí se dotýkat kádinky. Vynulujte váhu stisknutím tlačítka **TARE**.
2. Ujistěte se, že se váha nachází v režimu < Solid specific gravity> (viz kap. 0).

1 / 3 Weighing in air 11:09
NET 0,0000 g [OK] Next.

3. Položte pevné těleso na horní misku na vzorky.

Obr. 1: Vážení ve vzduchu

Zobrazí se hmotnost vzorku ve vzduchu.

1 / 3 Weighing in air 11:28
NET 19,9994 g [OK] Next.

4. Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (, pak převezměte hodnotu vážení stisknutím tlačítka OK.

- Položte pevné tělesno na spodní misku se sítkem.
Za tímto účelem vyjměte ponorný košíček ze stojanu. Při opětovném ponoření do kapaliny nesmí vznikat další vzduchové bubliny; vzorek nejlépe vkládejte pomocí pinzety nebo položte přímo na misku se sítkem. Vzorek musí být ponořen alespoň 1 cm.

Obr. 2: Vážení v pomocné kapalině

Zobrazí se hmotnost vzorku v pomocné kapalině.

⌚ 2/ 3 Weighing in water ⚓ 11:28
→ NET 17,3544 g [OK] S.G.

- Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (→), pak převezměte hodnotu vážení stisknutím tlačítka OK. Hustotu pevného tělesa stanoví váha se zohledněním aerodynamického odporu a zobrazí ji.

⌚ 3/ 3 S.G. value ⚓ 11:28
→ NET HOLD 7,5528 d [OK] Next.

- Po připojení volitelné tiskárny můžete výsledek vytisknout.
- Vytáhněte vzorek. Chcete-li provést další měření, stiskněte tlačítko **OK** a začněte postup od 2. kroku.

Aby se ponorný košíček nepoškodil v následku koroze, nenechávejte jej ponořený v kapalině delší dobu.

5.8.4 Stanovení hustoty plovoucích pevných těles ($d < 1 \text{ g/cm}^3$)

V případě pevných těles s hustotou nižší než 1 g/cm^3 , můžete označit hustotu dvěma různými metodami.

Metoda 1:

Realizace, viz kap. 5.8.3.

Jako pomocná kapalina se používá kapalina s hustotou menší než hustota pevného tělesa, např. etanol, hustota asi $0,8 \text{ g/cm}^3$.

Tuto metodu použijte, pokud se hustota pevného tělesa pouze nepatrně liší od hustoty destilované vody.

Před použitím etanolu zjistěte, zda se pevné těleso nepoškodí.

Při práci s etanolem bezpodmínečně dodržujte platné bezpečnostní přepisy.

Metoda 2:

1. Sejměte ponorný košíček a postavte do středu plošiny kádinku naplněnou pomocnou kapalinou. Výška naplnění musí činit asi $\frac{3}{4}$ objemu. Kádinka se nesmí dotýkat stojanu.
Opět zavěste ponorný košíček. Nesmí se dotýkat kádinky. Vynulujte váhu.
2. Ujistěte se, že se váha nachází v režimu < Solid specific gravity> (viz kap. 0).

1 / 3 Weighing in air 11:09
NET
0,0000 g
[ok] Next.

3. Položte pevné těleso na horní misku na vzorky.

Obr. 3: Vážení ve vzduchu

Zobrazí se hmotnost vzorku ve vzduchu.

1 / 3 Weighing in air 11:31
NET
10,0006 g
[ok] Next.

4. Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (), pak převezměte hodnotu vážení stisknutím tlačítka OK.

5. Úplně vložte pevné těleso pod spodní misku se sítkem.
Za tímto účelem vyjměte ponorný košíček a při opětovném ponoření vložte vzorek pod misku se sítkem, bude-li to možné, zabraňte vzniku vzduchových bublin.
Nebo, pokud je to možné, pomocí pinzety atp. vložte vzorek přímo pod misku se sítkem.

Obr. 4: Vážení v pomocné kapalině

Zobrazí se hmotnost vzorku v pomocné kapalině.

⌚ 2/ 3 Weighing in water ⌚ 11:31
→ NET -5,0003 g [OK] S.G.

6. Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (→), pak převezměte hodnotu vážení stisknutím tlačítka OK. Hustotu pevného tělesa stanoví váha a zobrazí ji.

⌚ 3/ 3 S.G. value ⌚ 11:32
→ NET HOLD 0,6671 d [OK] Next.

7. Po připojení volitelné tiskárny můžete výsledek vytisknout.
8. Vyjměte vzorek. Budete-li chtít provést další měření, stiskněte tlačítko OK a začněte postup od 2. kroku.

Aby se ponorný košíček nepoškodil v následku koroze, nenechávejte jej ponořený v kapalině delší dobu.

5.9 Série KERN ADB/ADJ

Software pro váhy řady ADB/ADJ nemá funkci stanovení hustoty. Avšak v kombinaci se softwarem KERN Easy Touch a aplikací <KERN SET-04 EasyTouch Density> umožňuje zjednodušenou grafickou podporu pro stanovení hustoty pevných látek a kapalin (přímý výpočet a zobrazení hustoty).

- Nainstalujte do počítače software KERN Easy Touch (balíček Basic ET license KERN SET-01 + aplikace KERN SET-04)
- Pomocí vhodného kabelu RS-232C připojte váhu k portu Com počítače. Bezporuchový provoz je zajištěn pouze s vhodným datovým kabelem firmy KERN (volitelně).
- Připravte váhu, viz kap. **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden..**
- Nainstalujte na váhu sadu pro stanovení hustoty, viz kap. **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden..**
- Sejměte ponorný košíček a postavte do středu plošiny kádinky naplněnou pomocnou kapalinou. Výška naplnění musí činit asi $\frac{3}{4}$ objemu. Kádinka se nesmí dotýkat stojanu.
Opět zavěste ponorný košíček. Nesmí se dotýkat kádinky. Resetujte váhu.
- Provedte stanovení hustoty podle pokynů v softwaru.
Další informace / provozní pokyny pro software KERN Easy Touch najdete na domovské stránce firmy KERN (www.kern-sohn.com).

6 Stanovení hustoty kapaliny

Při stanovení hustoty kapaliny se používá výtlačné tělíska se známou hustotou. Výtlačné tělíska nejprve zvažte ve vzduchu a pak v kapalině, jejíž hustotu máte stanovit. Z rozdílu hmotností vznikne vztak, který software přepočítá na hustotu.

Nebo

Označte hustotu ocelového ponorného tělíska způsobem popsaným níže.

Nebo

Rychle a levně zadejte její stanovení v naší kalibrační laboratoři DKD.

Informace jsou dostupné na hlavní stránce firmy KERN (www.kern-sohn.com).

6.1 Stanovení objemu ponorného tělíska

- ⇒ Připravte váhu způsobem popsaným způsobem v kapitole **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden.** „Montáž sady pro stanovení hustoty“.
- ⇒ Nalijte do nádoby destilovanou vodu. Výška naplnění musí činit asi $\frac{3}{4}$ objemu. Tak dlohu regulujte teplotu, až bude konstantní.
- ⇒ Připravte ponorné tělísko.
- ⇒ Přečtěte teplotu na teploměru.

1. Vyvolejte režim vážení a bude-li třeba, vynulujte.

2. Ponorné tělísko položte na horní misku na vzorky. Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace, zapište zobrazovanou hodnotu hmotnosti.

3. Položte ponorné tělísko na spodní misku na vzorky. Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace, zapište zobrazovanou hodnotu hmotnosti.

Objem ponorného tělíska vypočítejte dle následujícího vzoru:

$$V = \frac{A - B}{\rho_w}$$

V = Objem ponorného tělíska
A = Hmotnost ponorného tělíska ve vzduchu = 20,0000 g
B = Hmotnost ponorného tělíska ve vodě = 17,50850 g
 ρ_w = Hustota vody (viz kap. Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden.) při teplotě 20 °C = 0,9982 g/cm³

$$V = \frac{20,0000 \text{ g} - 17,5085 \text{ g}}{0,9982 \text{ g/cm}^3} = 2,4960 \text{ cm}^3$$

6.2 Váhy série KERN ABS-N /ABJ-NM, ACS / ACJ

6.2.1 Vyvolání režimu stanovení hustoty kapaliny

1. Zapněte váhu použitím tlačítka ON/OFF.

2. Vyvolejte menu:
V režimu vážení stiskněte 2× tlačítko MENU.

3. Několikrát stiskněte navigační tlačítka (\downarrow \uparrow), až se zobrazí indikace „APL.FUNC“.

4. Stiskněte tlačítko PRINT.

5. Několikrát stiskněte navigační tlačítka () až se zobrazí indikace „SG“. Potvrďte stisknutím tlačítka **TARE**, zobrazí se indikace „SET“ a pak aktuální nastavení.

SG.

6. Několikrát stiskněte navigační tlačítka () až se zobrazí indikace „L.DENS“ (režim „Stanovení hustoty kapaliny“).

L.DENS.

7. Potvrďte stisknutím tlačítka **TARE**. Zobrazí se indikace „SET“ a pak indikace sloužící pro zadání objemu výtlačného tělíska.

SET.

VOLUME.

8. Stiskněte tlačítko **TARE**, indikace se změní za účelem numerického zadávání. Ukazatel # oznamuje, že se váha nachází v režimu numerického zadávání. První položka bliká a můžete ji změnit. Zadejte objem výtlačného tělíska (viz kap. 6) použitím navigačních tlačítek.

002.493

#

Numerické zadávání

Ukazatel # oznamuje, že se váha nachází v režimu numerického zadávání. První položka bliká a můžete ji změnit.

	Zvýšení hodnoty blikající číslice
	Snížení hodnoty blikající číslice
	Výběr číslice z pravé strany
	Potvrzení zadaných údajů

9. Váha se přepne do režimu stanovení hustoty kapaliny.

SET

0.0000

g

Abyste mohli přepínat mezi režimy „Režim stanovení hustoty“ ⇔ „Režim vážení“, přidržte po dobu 3 s stisknuté tlačítko **MENU**.

6.2.2 Stanovení hustoty zkoušené kapaliny

1. Zkoušenou kapalinu nalijte do odměrky.
Ujistěte se, že se váha nachází v režimu stanovení hustoty kapaliny (viz kap. 6.1.1).

Pokud indikace váhy není nulová, stiskněte tlačítko **TARE**.

2. Výtlačné tělíska vložte do horní misky na vzorky.

Obr. 5: Vážení ve vzduchu

Zobrazí se hmotnost výtlačného tělíska ve vzduchu.

3. Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (➡), a pak stiskněte tlačítko **UNIT**.
Zobrazí se indikace „SINK“.

4. Výtláčné tělíska vložte do spodní misky se sítkem.

Obr. 6: Vážení ve zkušební kapalině

Stiskněte tlačítko **UNIT**. Zobrazí se indikace „WATT“. Váha stanoví a zobrazí hustotu kapaliny.

5. Po připojení volitelné tiskárny můžete výsledek vytisknout.

Příklad výtisku KERN YKB-01N:

KERN & Sohn GmbH	Firma
TYPE ACS 320-4	Model
SN WB11AG0002	Sériové číslo
ID 1234	Identifikační číslo váhy
0.1109DL	Výsledek
-SIGNATURE-	Zpracoval(a)

Za účelem dalšího měření:

- ⇒ Pečlivě očistěte a osušte nádobu a výtláčné tělíska.
- ⇒ Opět zavěste výtláčné tělíska.
- ⇒ Stiskněte tlačítko **UNIT**.
- ⇒ Postup začněte krokem 2.

Abyste zabránili poškození ponorného košíčku způsobeného korozí, nenechávejte košíček ponořený v kapalině po delší dobu.

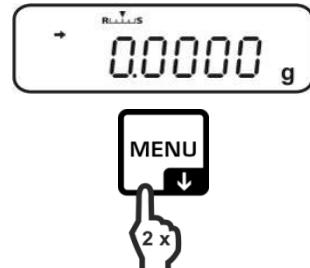
6.3 Série KERN TACS / TACJ

- Nainstalujte sadu pro stanovení hustoty, viz kap. Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden.

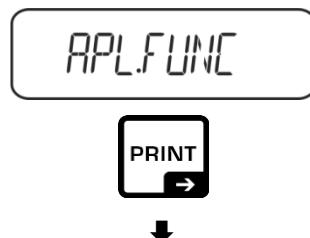
6.3.1 Nastavení parametrů

1. Výběr aplikace

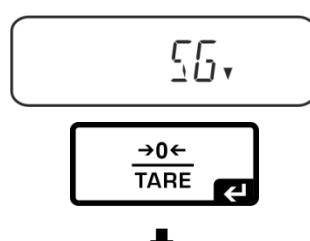
- ⇒ Vyvolejte menu:
V režimu vážení dvakrát stiskněte tlačítko **MENU**.

- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka ($\downarrow \uparrow$), až se zobrazí indikace „APL.FUNC“.
- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**.

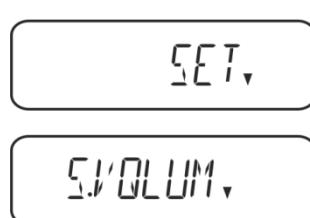
- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka ($\downarrow \uparrow$), až se zobrazí indikace „SG“.
- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **TARE**, postupně se zobrazí: indikace „SET“ a aktuální nastavení.

- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka ($\downarrow \uparrow$), až se zobrazí indikace „L.DENS“ (režim „Stanovení hustoty kapaliny“).

- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **TARE**. Postupně se zobrazí: indikace „SET“ a indikace pro zadání objemu ponorného tělíska.

- ⇒ Stiskněte tlačítko **TARE**, indikace se změní a umožní zadat hodnotu v číselném formátu.
Ukazatel # oznamuje, že váha se nachází v režimu zadávání hodnot v číselném formátu.
První položka bliká a můžete změnit její hodnotu.
Pomocí navigačních tlačítek zadejte objem ponorného těleska (viz kap. 6.1).

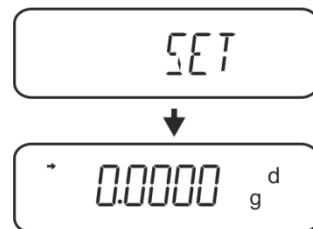
002.493
#

Zadávání hodnot v číselném formátu

Ukazatel # oznamuje, že se váha nachází v režimu zadávání hodnot v číselném formátu. První položka bliká a můžete změnit její hodnotu.

↑	Zvýšení hodnoty blikající číslice
↓	Snížení hodnoty blikající číslice
→	Výběr číslice na pravé straně
←	Potvrzení zadaných údajů

- ⇒ Váha se přepne do režimu stanovení hustoty kapaliny.

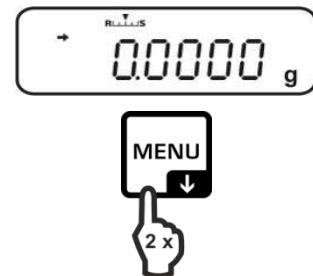
Chcete-li přepínat mezi režimy „Režim stanovení hustoty“ ⇔ „Režim vážení“, přidržte na 3 s stisknuté tlačítko **MENU**.

2. Funkce HOLD <SG.HOLD>

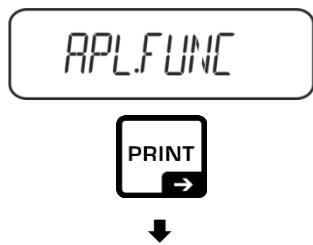
Funkci Data-HOLD můžete zapnout jak při stanovení hustoty pevných těles, tak i při stanovení hustoty kapalin.

Zobrazovaná hodnota hustoty velmi často kolísá a tímto se může ztížit její načtení. Při zapnuté funkci se bude první hodnota výsledku zobrazovat na displeji, až do jejího smazání tlačítkem **UNIT**.

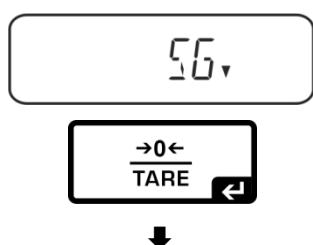
- ⇒ Vyvolejte menu:
V režimu vážení dvakrát stiskněte tlačítko **MENU**.

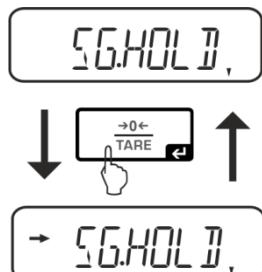
- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka (\downarrow \uparrow), až se zobrazí indikace „APL.FUNC“.
- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka PRINT.

- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka (\downarrow \uparrow), až se zobrazí indikace „SG“.
- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka TARE, postupně se zobrazí: indikace „SET“ a aktuální nastavení.

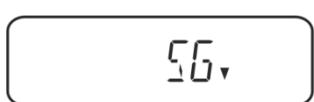

- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka (\downarrow \uparrow), až se zobrazí indikace „SG.HOLD“.
- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka TARE.
- ⇒ Stisknutím tlačítka TARE vyberte mezi nastavením „OFF“ a „ON“. Aktuální nastavení indikuje ukazatel stabilizace.

Ukazatel stabilizace	Nastavení „SG.HOLD“
OFF	OFF
ON	ON

- ⇒ Vraťte se do menu stisknutím tlačítka ON/OFF a zadejte další nastavení.

nebo

- ⇒ Vraťte se do režimu stanovení hustoty několikerým stisknutím tlačítka ON/OFF.

3. Zohlednění aerodynamického odporu <AIR.COR>

Váha nabízí možnost provádět výpočty hustoty se zohledněním a bez zohlednění aerodynamického odporu.

	Nastavení „AIR.COR“	
	OFF	ON
	Výpočet bez zohlednění aerodynamického odporu *Tovární nastavení	Výpočet se zohledněním aerodynamického odporu
Stanovení hustoty kapaliny	$\rho = \frac{A-B}{V}$ <p> ρ Hustota zkoušené kapaliny A Hmotnost ponorného tělíska ve vzduchu B Hmotnost ponorného tělíska ve zkoušené kapalině V Hustota ponorného tělíska </p>	$\rho = \frac{A-B}{V} + \rho_\alpha$ <p> ρ Hustota zkoušené kapaliny A Hmotnost ponorného tělíska ve vzduchu B Hmotnost ponorného tělíska ve zkoušené kapalině V Hustota ponorného tělíska ρ_α Hustota vzduchu (0,0012 g/cm³) </p>

- ⇒ Vyvolejte menu:
V režimu vážení dvakrát stiskněte tlačítko **MENU**.

- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka (↓ ↑), až se zobrazí indikace „APL.FUNC“.
- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**.

APL.FUNC

- ⇒ Několikrát stiskněte navigační tlačítka ( ), až se zobrazí indikace „SG“.
- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **TARE**, postupně se zobrazí: indikace „SET“ a aktuální nastavení.

SG,

AIR.COR,

→ AIR.COR,

Ukazatel stabilizace 	Nastavení „AIR.COR“
OFF	OFF
ON	ON

- ⇒ Vraťte se do menu stisknutím tlačítka **ON/OFF** a zadejte další nastavení.

SG,

nebo

- ⇒ Vraťte se do režimu stanovení hustoty několikerým stisknutím tlačítka **ON/OFF**.

0.0000 ▾ g^d

6.3.2 Stanovení hustoty zkoušené kapaliny

1. Zkoušenou kapalinu nalijte do odměrky.
Ujistěte se, že se váha nachází v režimu stanovení hustoty kapaliny (viz kap. 6.3.1).

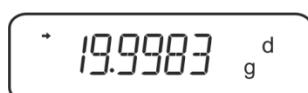
Pokud indikace váhy není nulová, stiskněte tlačítko **TARE**.

2. Výtlačné tělíska vložte do horní misky na vzorky.

Obr. 5: Vážení ve vzduchu

Zobrazí se hmotnost výtlačného tělíska ve vzduchu.

3. Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (➡), a pak stiskněte tlačítko **UNIT**.
Zobrazí se indikace „SINK“.

4. Výtláčné tělíska vložte do spodní misky se sítkem.

Obr. 6: Vážení ve zkušební kapalině

Stiskněte tlačítko **UNIT**. Zobrazí se indikace „WATT“. Váha stanoví a zobrazí hustotu kapaliny.

5. Po připojení volitelné tiskárny můžete výsledek vytisknout.

Příklad výtisku KERN YKB-01N:

KERN & Sohn GmbH	Firma
TYPE ACS 200-4	Model
SN WB19AG0002	Sériové číslo
ID 1234	Identifikační číslo váhy
0.1109DL	Výsledek
-SIGNATURE-	Zpracoval(a)

Za účelem dalšího měření:

- ⇒ Pečlivě očistěte a osušte nádobu a výtlačné tělíska.
- ⇒ Opět zavěste výtlačné tělíska.
- ⇒ Stiskněte tlačítko **UNIT**.
- ⇒ Postup začněte krokem 2.

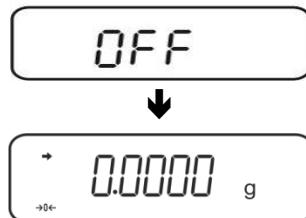

Abyste zabránili poškození ponorného košíčku způsobeného korozí, nenechávejte košíček ponořený v kapalině po delší dobu.

6.4 Váhy série KERN ABT

6.4.1 Vyvolání režimu stanovení hustoty kapaliny

⇒ Zapněte váhu použitím tlačítka **ON/OFF**.

⇒ Vyvolejte menu:
V režimu vážení několikrát stiskněte tlačítko **CAL**, až se zobrazí indikace „FUnC.SEL“.

⇒ Stiskněte tlačítko **TARE**.

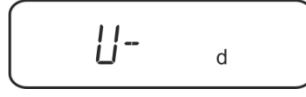
⇒ Několikrát stiskněte tlačítko **CAL**, až se zobrazí indikace „Unit_SEL“.

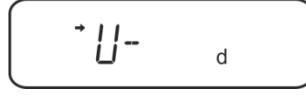
⇒ Stiskněte tlačítko **TARE**.

⇒ Několikrát stiskněte tlačítko **CAL**, až se zobrazí indikace „U- d“ (režim „Stanovení hustoty kapaliny“).

⇒ Ujistěte se, že se zobrazuje ukazatel stabilizace (\rightarrow), pokud ne, potvrďte stisknutím tlačítka **TARE**.

⇒ Zpět do menu / režimu vážení, několikrát stiskněte tlačítko **ON/OFF**.

6.4.2 Zadání hustoty výtlačného tělíska

⇒ V režimu vážení několikrát stiskněte tlačítko **CAL**, až se zobrazí indikace „SettinG“.

SETTING

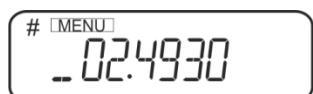
⇒ Stiskněte tlačítko **TARE**.

CAL DEF

⇒ Několikrát stiskněte tlačítko **CAL**, až se zobrazí indikace „Sv Set“.

Sv SET

⇒ Stiskněte tlačítko **TARE**, zobrazí se aktuálně nastavený objem výtlačného tělíska. V horní části pole ukazatelů se zobrazuje symbol **MENU** a značka # oznamující, že se váha nachází ve stavu numerického zadávání. Aktivní položka bliká.

Abyste změnili, zadejte použitím navigačních tlačítek objem výtlačného tělíska.

Tlačítko **UNIT**: Zvýšení hodnoty blikající číslice

Tlačítko **PRINT**: Výběr číslice z pravé strany

Tlačítko **TARE**: Potvrzení zadaných údajů

⇒ Zpět do menu / režimu vážení, několikrát stiskněte tlačítko **ON/OFF**.

SET

Sv SET

ON/OFF
ESC

SETTING

ON/OFF
ESC

0.0000 g

6.4.3 Stanovení hustoty zkoušené kapaliny

- Zkoušenou kapalinu nalijte do odměrky.
Ujistěte se, že se váha nachází v režimu stanovení hustoty kapaliny (viz kap. 6.2.1).

Pokud indikace váhy není nulová, stiskněte tlačítko **TARE**.

- Výtláčné tělíska vložte do horní misky na vzorky, viz obr. 5, kap. 6.1.2.

Zobrazí se hmotnost výtláčného tělíska ve vzduchu.

- Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (➡), a pak stiskněte tlačítko **CAL**.
- Výtláčné tělísko vložte do spodní misky se sítkem, viz obr. 6, kap. 6.1.2.

Váha stanoví a zobrazí hustotu kapaliny.

- Po připojení volitelné tiskárny můžete výsledek vytisknout.

6. Příklad výtisku – KERN YKB-01N:

7.

KERN & Sohn GmbH	Firma
TYPE ABT 320-4	Model
SN WB11AG0002	Sériové číslo
ID 1234	Identifikační číslo váhy
0.9971DL	Výsledek
-SIGNATURE-	Zpracoval(a)

Za účelem dalšího měření:

- ⇒ Pečlivě očistěte a osušte nádobu a výtlačné tělíska.
- ⇒ Opět zavěste výtlačné tělíska.
- ⇒ Stiskněte tlačítko **CAL**.
- ⇒ Postup začněte krokem 2.

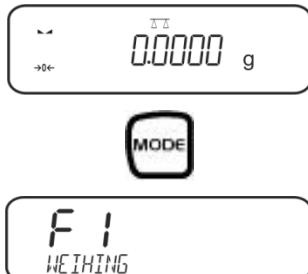

Abyste zabránili poškození ponorného košíčku způsobeného korozí, nenechávejte košíček ponořený v kapalině po delší dobu.

6.5 Váhy série KERN AES-C

6.5.1 Vyvolání režimu stanovení hustoty kapaliny

⇒ V režimu vážení stiskněte tlačítko **MODE**, zobrazí se indikace „F1“.

Několikrát stiskněte tlačítko F3, až se zobrazí funkce stanovení hustoty kapaliny „F7“.

⇒ Stiskněte tlačítko PRINT, od tohoto okamžiku se váha nachází v režimu stanovení hustoty kapaliny.

Zadání objemu výtlačného tělíska:

⇒ Stiskněte tlačítko

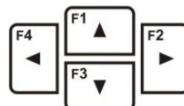

⇒ Stiskněte tlačítko , zobrazí se aktuálně nastavený objem.

⇒ První položka bliká a můžete ji změnit.

Zadejte objem výtlačného tělíska (viz kap. 6) použitím navigačních tlačítek a potvrďte stisknutím tlačítka .

⇒ Váha se přepne do režimu stanovení hustoty kapaliny.

6.5.2 Stanovení hustoty zkoušené kapaliny

- ⇒ Zkoušenou kapalinu nalijte do odměrky.
Ujistěte se, že se váha nachází v režimu stanovení hustoty kapaliny (viz kap. 6.3.1).

V případě potřeby vynulujte váhu.

- ⇒ Výtláčné tělíska vložte do horní misky na vzorky, viz obr. 5, kap. 6.1.2.

Zobrazí se hmotnost výtláčného tělíska ve vzduchu.

- ⇒ Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (■), a pak stiskněte tlačítko .
⇒ Výtláčné tělísko vložte do spodní misky se sítkem, viz obr. 6, kap. 6.1.2.
Za tímto účelem sejměte ponorný košíček ze stojanu. Při opětovném ponoření do kapaliny nesmí vznikat dodatečné vzduchové bublinky; vzorek nejlépe vkládejte pomocí pinzety nebo vložte přímo do misky se sítkem.

- ⇒ Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace (■), a pak stiskněte tlačítko .
Váha stanoví a zobrazí hustotu kapaliny.

- ⇒ Po připojení volitelné tiskárny můžete výsledek vytisknout.

Příklad výtisku KERN YKB-01N:

-----Liquid Dens-----	
Date	03.01.2014
Time	10:45:10
Balance ID	132035
User	
Sinker vol.	2.4930 cm ³
In Air	: 19.9143 g
In Liquid	: 17.4308 g
Density	0.996189 g/cm ³

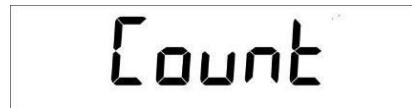
Signature	

Abyste zabránili poškození ponorného košíčku způsobeného korozí, nenechávejte košíček ponořený v kapalině po delší dobu.

6.6 KERN ALS-A

- ⇒ V režimu vážení stiskněte tlačítko **MENU**. Zobrazí se první položka menu „count“.

- ⇒ Stiskněte tlačítko **MENU**.

- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**, zobrazí se aktuální nastavení.
⇒ Použitím tlačítka **MENU** vyberte nabídku „**d Liquid**“.

- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**, zobrazí se aktuálně nastavená hustota výtlačného tělíska (tovární nastavení 3,0000 g/cm³).

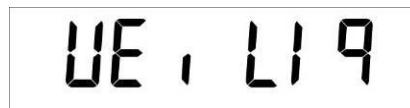
- ⇒ Abyste změnili hustotu výtlačného tělíska, postupujte níže popsaným způsobem. Abyste smazali, přidržte stisknuté tlačítko **TARE**. Použitím navigačních tlačítek ↑ zvýšte nebo snižte číslici. Vyberte další číslici stisknutím tlačítka **TARE**. Tento postup zopakujte pro každou číslici.

- ⇒ Potvrďte zadanou hodnotu stisknutím tlačítka **PRINT**. Zobrazí se indikace sloužící pro stanovení hmotnosti výtlačného tělíska ve vzduchu.

- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**. Pokud indikace váhy není nulová, stiskněte tlačítko **TARE**.
⇒ Výtlačné tělísko vložte do horní misky na vzorky, viz obr. 5, kap. 6.1.2.
⇒ Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace [★], pak převezměte hodnotu hmotnosti výtlačného tělíska ve vzduchu stisknutím tlačítka **PRINT**.
⇒ Počkejte, až se zobrazí indikace sloužící pro stanovení hmotnosti výtlačného tělíska ve zkoušené kapalině.

- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**.
⇒ Výtlačné tělísko vložte do spodní misky se sítkem, viz obr. 6, kap. 6.1.2.

- ⇒ Za tímto účelem sejměte ponorný košíček ze stojanu. Při opětovném ponoření do kapaliny nesmí vznikat dodatečné vzduchové bublinky; vzorek nejlépe vkládejte pomocí pinzety nebo vložte přímo do misky se sítkem.
- ⇒ Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace [*****], pak převezměte hodnotu hmotnosti výtlačného tělíska ve zkoušené kapalině stisknutím tlačítka **PRINT**.
Váha stanoví a zobrazí hustotu kapaliny.

d 2.0000
DS

- ⇒ Po připojení volitelné tiskárny můžete výsledek vytisknout stisknutím tlačítka **PRINT**.

Příklad výtisku (KERN YKB-01N):

d: 2.0000 g/cm³

Zpět do režimu vážení

- ⇒ Stiskněte tlačítko **ON/OFF**.

0.000 g
* 0

- ⇒ Nebo začněte nový cyklus měření stisknutím tlačítka **MENU**.

V případě výskytu chyb během stanovení hustoty se zobrazí zpráva „d----“.

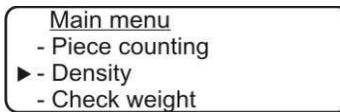
d - - - - -

Abyste zabránili poškození ponorného košíčku způsobeného korozí, nenechávejte košíček ponořený v kapalině po delší dobu.

6.7 KERN ALT-B, TALJG-A, TALSG-A

- ⇒ V režimu vážení stiskněte tlačítko **MENU**. Zobrazí se hlavní menu.
- ⇒ Použitím navigačních tlačítek **↓↑** vyberte položku menu „Density“.

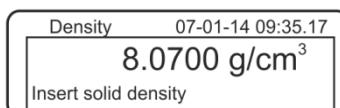
- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**, zobrazí se aktuální nastavení.
- ⇒ Použitím navigačních tlačítek **↓↑** vyberte nastavení „Kapalina“.

- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**, zobrazí se aktuálně nastavená hustota výtlačného tělíska (tovární nastavení $3,0000 \text{ g/cm}^3$).

- ⇒ Abyste změnili, stiskněte tlačítko **TARE**.
- ⇒ Použitím navigačních tlačítek **↓↑** zvyšte nebo snižte číslici. Vyberte další číslici stisknutím tlačítka **TARE**. Tento postup zopakujte pro každou číslici. Abyste smazali, přidržte stisknuté tlačítko **TARE**.

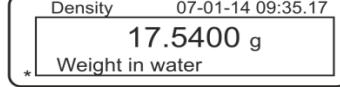
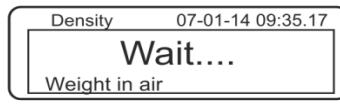
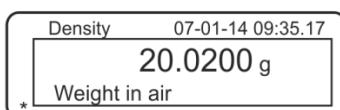

- ⇒ Potvrďte stisknutím tlačítka **PRINT**, zobrazí se indikace sloužící pro stanovení hmotnosti ve vzduchu.

Pokud indikace váhy není nulová, stiskněte tlačítko **TARE**.

- ⇒ Výtlačné tělísko vložte do horní misky na vzorky, viz obr. 5, kap. 6.1.2.
- ⇒ Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace [*****], pak převezměte hodnotu hmotnosti stisknutím tlačítka **PRINT**.

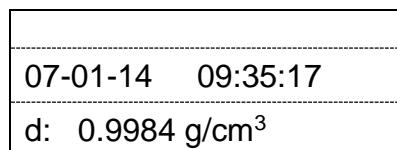

- ⇒ Počkejte, až se zobrazí indikace sloužící pro stanovení hmotnosti výtláčného tělíska ve zkoušené kapalině.
- ⇒ Výtláčné tělísko ponořte do zkoušené kapaliny, pokud možno zabraňte vznikání vzduchových bublinek.
Výtláčné tělísko musí být ponořeno alespoň 1 cm (viz obr. 6, kap. 6.1.2).
- ⇒ Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace [*****], pak převezměte hodnotu hmotnosti stisknutím tlačítka **PRINT**. Zobrazí se hustota zkoušené kapaliny.

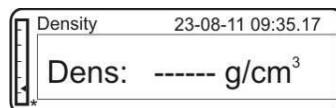

- ⇒ Po připojení volitelné tiskárny můžete hodnotu indikace vytisknout stisknutím tlačítka **PRINT**.

Příklad výtisku (KERN YKB-01N):

V případě výskytu chyb během stanovení hustoty se zobrazí zpráva „d----“.

- ⇒ Abyste mohli provést další měření, vraťte se do režimu stanovení hustoty stisknutím tlačítka **MENU**.

- ⇒ Zpět do režimu vážení stisknutím tlačítka **ON/OFF**.

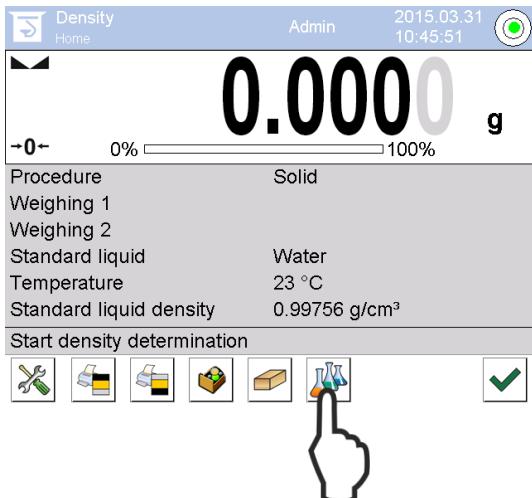
Abyste zabránili poškození ponorného košíčku způsobeného korozí, nenechávejte košíček ponořený v kapalině po delší dobu.

6.8 Váhy série KERN AET

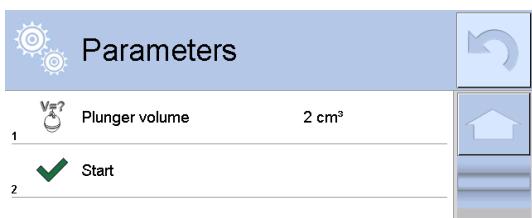

Vyberte aplikaci „Stanovení hustoty“, viz kap. 5.6.

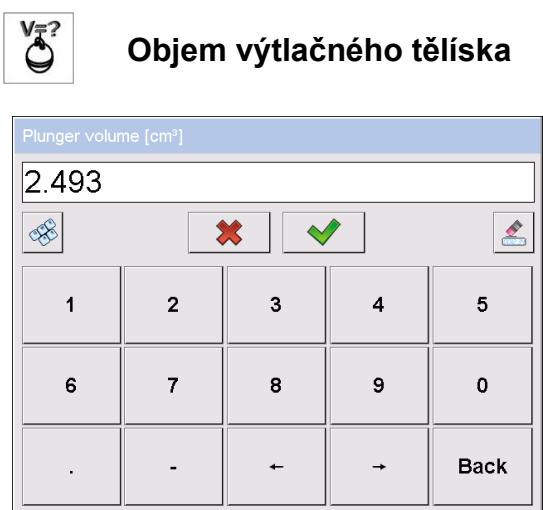
6.8.1 Vyvolání metody „Kapalina“ a zadávání objemu výtlačného tělíska

- ⇒ Za účelem výběru metody „Kapalina“ stiskněte funkční tlačítko

- ⇒ Zobrazí se indikace pro zadávání objemu výtlačného tělíska.

- ⇒ Vyberte položku <Volume of plunger>. Zadejte objem výtlačného tělíska a potvrďte stisknutím tlačítka .

Stisknutí funkčního tlačítka spustí stanovení hustoty.

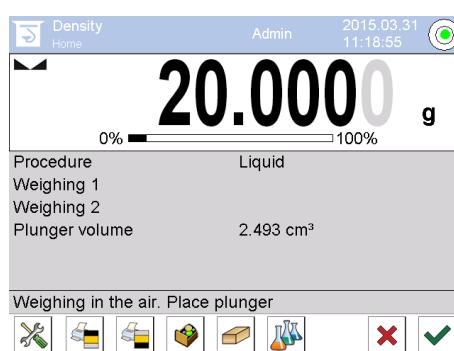
6.8.2 Stanovení hustoty zkoušené kapaliny

1. Zkoušenou kapalinu nalijte do kádinky.
2. Výtlačné tělíska položte na horní misku na vzorky.

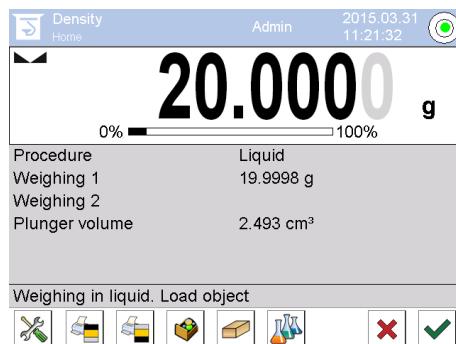

Obr. 1: „Vážení ve vzduchu“

Zobrazí se hmotnost výtlačného tělíska ve vzduchu.

3. Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace a potvrďte stisknutím tlačítka ✓. Hodnota hmotnosti „Výtlačné tělíska ve vzduchu“ se zobrazí pod položkou <Vážení 1>.

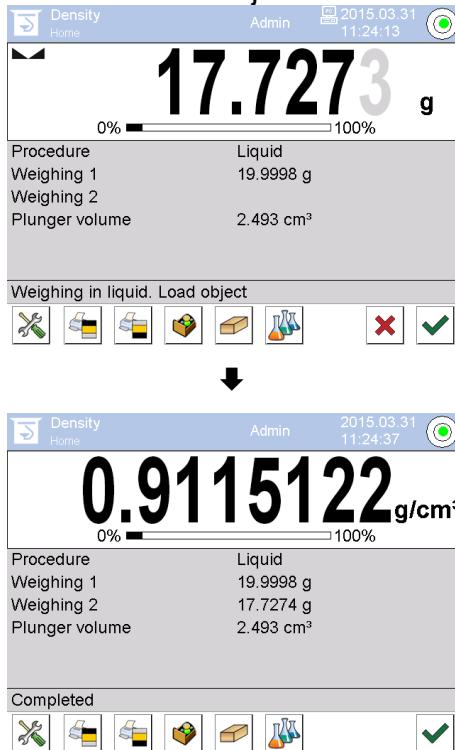

4. Výtlačné tělísko položte na spodní misku se sítkem.

Obr. 2: „Vážení ve zkoušené kapalině“

5. Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace a potvrďte stisknutím tlačítka . Hustotu kapaliny stanoví váha a zobrazí ji.

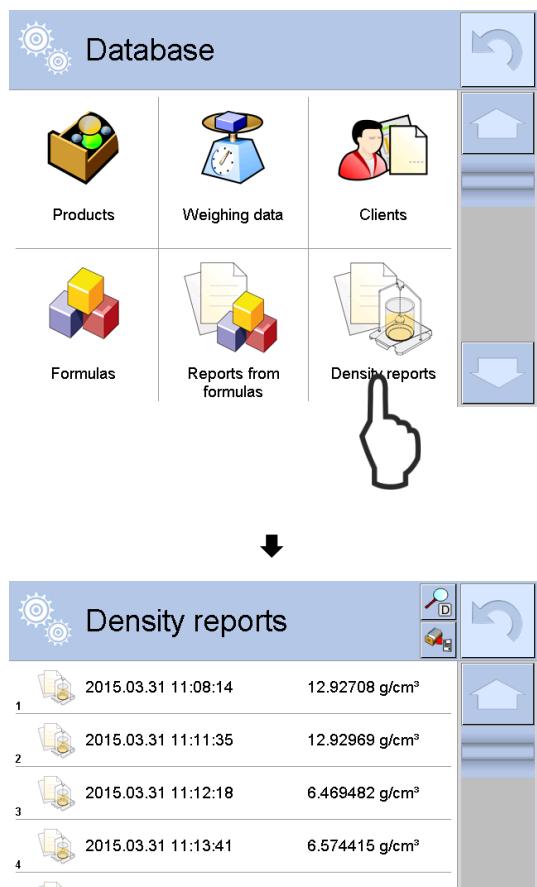
6. Po připojení volitelné tiskárny bude výsledek vytiskněn. Příklad výtisku, viz kap. 6.6.3
7. Proces ukončete stisknutím tlačítka . Vyjměte vzorek. Další vážení začínejte krokem 1.

6.8.3 Zapisování stanovení hustoty

Příklad výtisku standardního protokolu (KERN YKB01N):

----- Density -----	
----- Liquid -----	
Operator	Admin
Balance ID	132012
Date	2015.03.05
Time	11:12:30
Plunger volume	2.493 g/cm ³
Weighing 1	20.001 g
Weighing 2	17.000 g
Density	1.203771 g/cm ³
 ----- Signature	

Při tisku protokolu o vážení bude zápis automaticky uložen do databáze v položce **<Density reports>**.

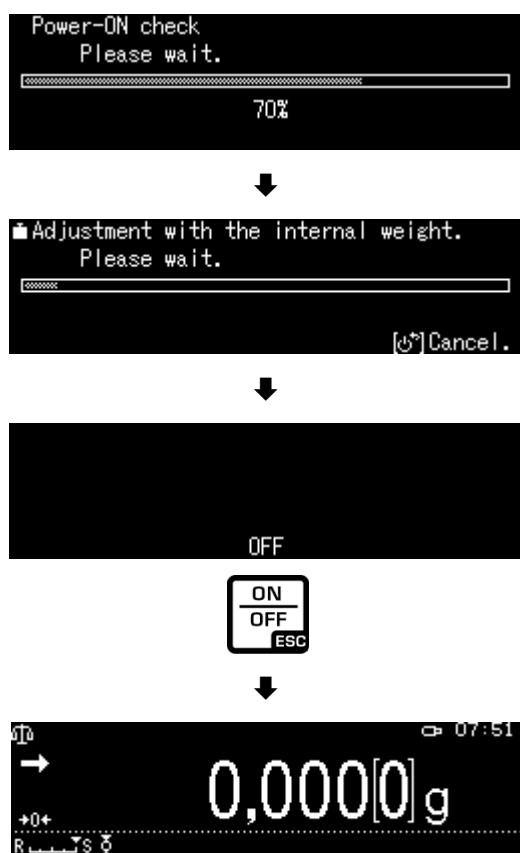
Za účelem výběru nabídky **<Otevřít>/<Tisk>** stiskněte a přidržte prstem požadovaný zápis do okamžiku zobrazení kontextového menu.

6.9 Série KERN ABP

6.9.1 Instalace sady pro stanovení hustoty

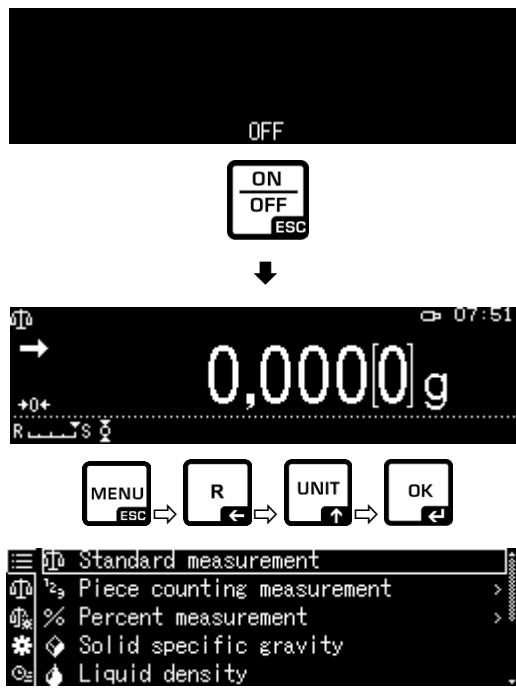
- ⇒ Stojan vložte do vážní komory. Kulatý otvor v horní části stojanu musí být otočen ve směru, ze kterého vkládáte ponorný košíček.
- ⇒ Postavte podstavec pro postavení odměrky na dno vážní komory tak, že jej přeložíte přes stojan. Nasměrujte jej tak, aby se nedotýkal nádoby.
- ⇒ Pokud musíte postavit na podstavec kompenzační závaží, viz seznam přiřazení kapitola **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden.**
- ⇒ Zavřete skleněná dvířka. Připojte elektrické napájení váhy a zapněte váhu.

- ⇒ Tak dlouho temperujte teplotu kapaliny a nástrojů, až bude teplota konstantní. Zohledněte dobu zahřívání váhy.

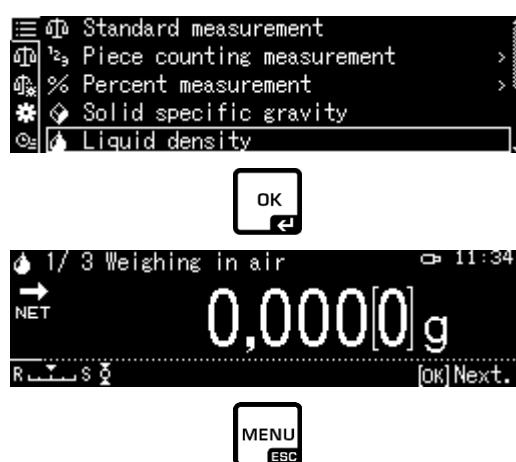
6.9.2 Nastavení parametrů

1. Výběr aplikace

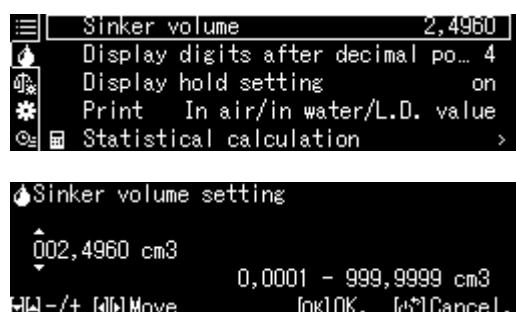
- ⇒ Použitím navaigacních tlačítek \uparrow , \downarrow vyberte nabídku <Liquid density>. Rámeček označuje vybranou nabídku. Potvrďte stisknutím tlačítka OK.

- ⇒ Stiskněte tlačítko MENU, zobrazí se konfigurační menu.

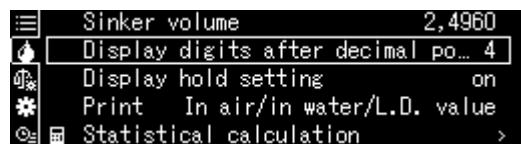
2. Zadání objemu ponorného tělíska

- ⇒ Použitím navaigacních tlačítek \uparrow , \downarrow vyberte nabídku <Sinker volume> a potvrďte stisknutím tlačítka OK.
- ⇒ Použitím navaigacních tlačítek zadejte objem ponorného tělíska (viz kap. 6.1) a potvrďte stisknutím tlačítka OK.

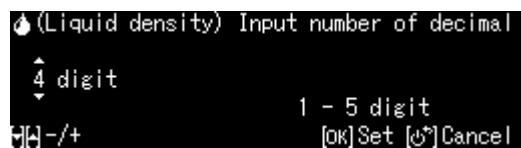

3. Počet míst na čárkou

⇒ Použitím navaigačních tlačítek vyberte nabídku <Display digits after decimal po..> a potvrďte stisknutím tlačítka OK.

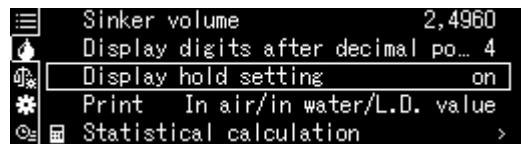

⇒ Použitím navaigačních tlačítek zadejte počet míst na čárkou a potvrďte stisknutím tlačítka OK.

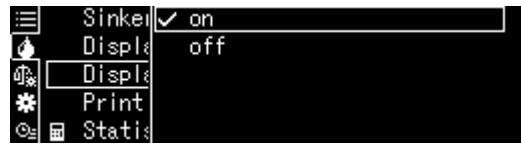

4. Funkce „Hold“

⇒ Použitím navaigačních tlačítek vyberte nabídku <Display hold setting> a potvrďte stisknutím tlačítka OK.

⇒ Použitím navaigačních tlačítek vyberte nabídku zapnuto (on) nebo vypnuto (off) a potvrďte stisknutím tlačítka OK.
Při zapnuté funkci se první zobrazovaná hodnota výsledku bude zobrazovat na displeji, až do jejího smazání tlačítkem OK.

5. Zohlednění vlivu vztlaku vzduchu < korekce vlivu vztlaku vzduchu

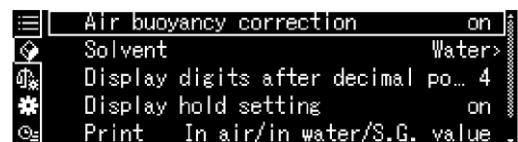
Váha řady ABP-A umožňuje vypočítat hustotu se zohledněním vlivu vztlaku vzduchu nebo bez zohlednění takového vlivu.

U vah řady ABP je tato funkce trvale aktivní.

- ⇒ Pomocí navigačních tlačítek $\uparrow \downarrow$ označte <air buoyancy correction> (<korekce vlivu vztlaku vzduchu>) a potvrďte tlačítkem OK.

- ⇒ Pomocí navigačních tlačítek $\uparrow \downarrow$ zapněte nebo vypněte tuto funkci a potvrďte tlačítkem OK.

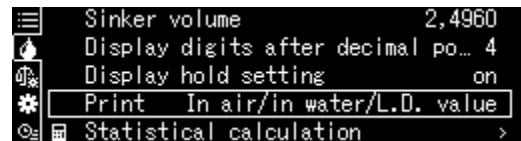

Při zapnuté funkci se ve výpočtech zohledňuje hustota vzduchu.

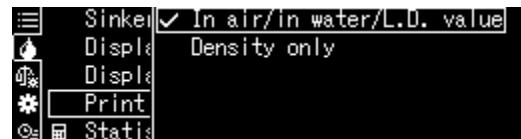
Nastavení „Korekce vlivu vztlaku vzduchu“		
	OFF	ON
Stanovení hustoty kapaliny	<p>$\rho = \frac{M_a - M_l}{V}$</p> <p>p Hustota vzorku M_a Hmotnost závaží ve vzduchu M_l Hmotnost závaží v pomocné kapalině V Objem ponořeného tělesa</p>	<p>$\rho = \frac{M_a - M_l}{V} + \rho_a$</p> <p>p Hustota vzorku M_a Hmotnost závaží ve vzduchu M_l Hmotnost závaží v pomocné kapalině V Objem ponořeného tělesa ρ_a Těsnost (0,0012 g/cm³)</p>

6. Přenos dat

⇒ Použitím navaigačních tlačítek vyberte nabídku <Print> a pak potvrďte tlačítkem OK.

⇒ Tlačítkem OK použijte vybrané nastavení.

**Šablona protokolu
<In air/in water/L.D. value> (<Ve
vzduchu/ve vodě/hust. kapaliny>)**

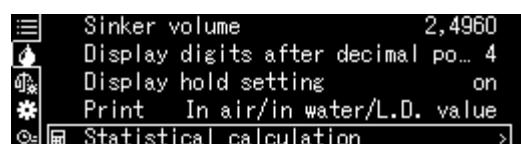
HUSTOTA KAPALINY	HUSTOTA KAPALINY
DATUM 14. listopadu 2018	DATUM 14. listopadu 2018
ČAS 10.20.24	ČAS 10.20.24
AIR (VZDUCH)= 20,0010 g	DL (HUST. KAPALINY) = 1.0183 g/cm ³
WATER (VODA)= 17,4624 g	
DL (HUST. KAPALINY)= 1,0183 g/cm ³	

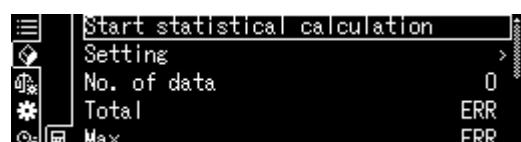
Datum a čas se zobrazí pouze při aktivovaném nastavení.

7. Statistika

⇒ Použitím navaigačních tlačítek vyberte nabídku <Statistical calculation> a potvrďte stisknutím tlačítka OK.

⇒ Další kroky proveděte v souladu s návodem váhy, viz kap. „Statistika“.

⇒ Zpět do režimu stanovení hustoty stisknutím tlačítka ON/OFF.

i Chcete-li přepínat mezi režimy „Režim stanovení hustoty“ ⇔ „Režim vážení“, stiskněte tlačítko **F**.

6.9.3 Stanovení hustoty zkoumané kapaliny

- Nalijte do kádinky zkoušenou kapalinu.

Ujistěte se, že se váha nachází v režimu < Liquid density> (viz kap. 6.9).

Bude-li třeba, vynulujeť váhu.

- Položte ponorné tělísko na horní misku na vzorky.

Zobrazí se hmotnost ponorného tělíska ve vzduchu.

- Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace () , pak převezměte hodnotu vážení stisknutím tlačítka OK.
- Položte ponorné tělísko na spodní misku se sítkem.
Za tímto účelem vyjměte ponorný košíček ze stojanu. Při opětovném ponoření do kapaliny nesmí vznikat další vzduchové bubliny; vzorek nejlépe vkládejte pomocí pinzety nebo položte přímo na misku se sítkem.

Obr. 2: Vážení ve zkoumané kapalině

5. Zobrazí se hmotnost ponorného tělíska ve zkoumané kapalině.

2/ 3 Weighing in water 10:23
→ 17,467[3]g
R [OK] Density.

6. Počkejte, až se zobrazí ukazatel stabilizace, pak převezměte hodnotu vážení stisknutím tlačítka OK.
Váha změří odpovídající hustotu a zobrazí ji.

3/ 3 Density. 10:24
→ 1,016[3] g/cm³ [OK] Next.
HOLD

7. Po připojení volitelné tiskárny můžete vytisknout výsledek.
8. Vyjměte vzorek. Budete-li chtít provést další měření, stiskněte tlačítko OK a začněte postup od 1. kroku.

Aby se ponorný košíček nepoškodil v následku koroze, nenechávejte jej ponořený v kapalině delší dobu.

6.10 Série KERN ADB/ADJ

Software pro váhy řady ADB/ADJ nemá funkci stanovení hustoty. Avšak v kombinaci se softwarem KERN Easy Touch a aplikací <KERN SET-04 EasyTouch Density> umožňuje zjednodušenou grafickou podporu pro stanovení hustoty pevných látek a kapalin (přímý výpočet a zobrazení hustoty).

- Nainstalujte do počítače software KERN Easy Touch (balíček Basic ET license KERN SET-01 + aplikace KERN SET-04)
- Pomocí vhodného kabelu RS-232C připojte váhu k portu Com počítače. Bezporuchový provoz je zajištěn pouze s vhodným datovým kabelem firmy KERN (volitelně).
- Připravte váhu, viz kap. **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden..**
- Nainstalujte na váhu sadu pro stanovení hustoty, viz kap. **Fehler! Verweisquelle konnte nicht gefunden werden..**
- Sejměte ponorný košíček a postavte do středu plošiny kádinky naplněnou pomocnou kapalinou. Výška naplnění musí činit asi $\frac{3}{4}$ objemu. Kádinka se nesmí dotýkat stojanu.
Opět zavěste ponorný košíček. Nesmí se dotýkat kádinky. Resetujte váhu.
- Bude-li třeba, zjistěte objem výtlačného tělíska, viz kap. 6.1.
- Proveděte stanovení hustoty podle pokynů v softwaru.
Další informace / provozní pokyny pro software KERN Easy Touch najdete na domovské stránce firmy KERN (www.kern-sohn.com).

7 Podmínky přesného měření

Během stanovení hustoty existuje mnoho možností výskytu chyb. Za účelem získání přesných výsledků při použití této sady pro stanovení hustoty v kombinaci s váhou jsou nezbytné: podrobné znalosti a opatrnost.

7.1 Výpočet výsledků

Během stanovení hustoty pomocí váhy se vždy zobrazují výsledky se 4 místy po čárce. Neznamená to však, že výsledky jsou přesné až po poslední zobrazované místo, jako při výpočtu hodnoty. Proto také k výsledkům vážení používaným pro výpočty přistupujte kriticky.

7.2 Činitele ovlivňující chybu měření

7.2.1 Vzduchové bublinky

Malá bublinka o průměru 1 mm způsobuje vztlak 0,5 mg, zatímco bublinka o průměru 2 mm vytváří již vztlak 4 mg.

Proto zabraňte, aby k pevným tělesům nebo těliskům ponořeným do kapaliny nepřilnuly vzduchové bublinky.

Naolejovaný povrch přispívá ke vzniku vzduchových bublinek při ponořování do kapaliny, proto:

- odmastěte vzorek pevného tělesa odolný vůči působení rozpouštědel,
- pravidelně čistěte všechny ponořované části a nedotýkejte se jich prsty.

Vzorky pevného tělesa (zvláště plochých předmětů) nevkládejte do misky na vzorky neponořené do kapaliny, protože při společném ponoření vznikají vzduchové bublinky.

7.2.2 Vzorek pevného tělesa

Pokud je objem vzorku příliš velký, po jeho ponoření do kapaliny se zvedá hladina kapaliny v odměrce. Způsobuje to ponoření části zavěšení misky na vzorky, a tímto zvýšení vztlaku. V důsledku toho se hmotnost vzorku v kapalině stává menší.

Měření neprovádějte u vzorků s proměnlivým objemem nebo pohlcujících kapaliny.

7.2.3 Kapaliny

Z principu jsou pevná tělesa tak málo citlivá na teplotní výkyvy, že vyplývající změny hustoty se nezohledňují. Protože se však stanovení hustoty pevných těles provádí s použitím „Archimédova zákona“ pomocí pomocné kapaliny, je třeba její teplotu zohlednit. V případě kapaliny má teplota silnější vliv a ve většině případů způsobuje změny hustoty v řadě velikostí od 0,1 do 1 ‰ na každý °C. Ovlivňuje to již výsledek na třetím místě po čárce.

7.2.4 Povrch

Zavěšení misky na vzorky proniká povrchem kapaliny. Tento stav se neustále mění. Pokud vzorek nebo výtlačné tělíska jsou relativně malé, povrchové pnutí zhoršuje opakovatelnost výsledků. Přidání malého množství přípravku na mytí nádobí umožňuje vyhnout se povrchovému napětí a zvýšit opakovatelnost.

7.2.5 Výtlačné tělíska pro stanovení hustoty kapaliny

Pokud chcete ušetřit zkoušené kapaliny při označování jejich hustoty, používejte malou odměrku a přiměřené výtlačné tělíska. Pamatujte na to, že větší výtlačné tělíska znamená vyšší přesnost.

Vztlak a objem výtlačného tělíska určete pokud možno maximálně přesně. Tyto výsledky se používají pro výpočet hustoty kapaliny, jak ve jmenovateli, tak i čitateli vzorce.

7.3 Všeobecné informace

7.3.1 Hustota / relativní hustota

Relativní hustota je hmotnost zkoumaného tělesa vydělená hmotností vody (při teplotě 4 °C) se stejným objemem. Proto také relativní hustota nemá žádnou jednotku. Hustota je hmotnost vydělená objemem.

Pokud místo hustoty kapaliny ve vzorci použijete relativní hustotu, získáte chybný výsledek. Pro kapalinu je směrodatná pouze její hustota.

7.3.2 Drift indikace váhy

Driftování váhy (pravidelná změna výsledků v určitém směru) nemá žádný vliv na konečný výsledek stanovení hustoty, i když zobrazovaná hmotnost se týká vážení ve vzduchu. Přesné hodnoty se vyžadují pouze tehdy, jestliže se hustota kapaliny určuje pomocí ponorného tělíska.

V případě změny teploty prostředí nebo umístění je nutné justovat váhu. Za tímto účelem sejměte sadu pro určování hustoty a provedte justování váhy se standardní vážní deskou.

8 Tabulka hustoty kapaliny

Teplota [°C]	Hustota ρ [g/cm ³]		
	Voda	Etanol	Metanol
10	0,9997	0,7978	0,8009
11	0,9996	0,7969	0,8000
12	0,9995	0,7961	0,7991
13	0,9994	0,7953	0,7982
14	0,9993	0,7944	0,7972
15	0,9991	0,7935	0,7963
16	0,9990	0,7927	0,7954
17	0,9988	0,7918	0,7945
18	0,9986	0,7909	0,7935
19	0,9984	0,7901	0,7926
20	0,9982	0,7893	0,7917
21	0,9980	0,7884	0,7907
22	0,9978	0,7876	0,7898
23	0,9976	0,7867	0,7880
24	0,9973	0,7859	0,7870
25	0,9971	0,7851	0,7870
26	0,9968	0,7842	0,7861
27	0,9965	0,7833	0,7852
28	0,9963	0,7824	0,7842
29	0,9960	0,7816	0,7833
30	0,9957	0,7808	0,7824
31	0,9954	0,7800	0,7814
32	0,9951	0,7791	0,7805
33	0,9947	0,7783	0,7796
34	0,9944	0,7774	0,7786
35	0,9941	0,7766	0,7777

9 Užitečné pokyny

- Abyste vytvořili opakovatelnou průměrnou hodnotu, je nutné několikrát změřit hustotu.
- Vzorek / výtlacná tělíska / odměrku odolné vůči rozpouštědlům odmastěte.
- Misky na vzorky / výtlacná tělíska / odměrku pravidelně čistěte, nedotýkejte se rukama ponořované části.
- Vzorek / výtlacné tělíska / pinzetu po každém měření osušte.
- Velikost vzorku přizpůsobte misce na vzorky (ideální velikost vzorku $> 5\text{ g}$).
- Používejte pouze destilovanou vodu.
- Při prvním ponoření lehce zatřeste miskou na vzorky a výtlacným těliskem, aby se uvolnily případné vzduchové bublinky.
- Nutně dávejte pozor, aby při opětovném ponoření do kapaliny nevznikaly dodatečné vzduchové bublinky; vzorek vkládejte nejlépe pomocí pinzety.
- Silně přilnavé vzduchové bublinky stáhněte pomocí pinzety nebo jiného předmětu.
- Abyste zabránili přilnutí vzduchových bublinek, vzorek s pórovitým povrchem nejprve vyhlaďte.
- Během vážení voda z pinzety nesmí kapat na horní misku na vzorky.
- Abyste snížili povrchové pnutí vody a tření vody o drát, do zkušební kapaliny přidejte tři kapky povrchově aktivního přípravku, dostupného v prodeji (přípravek na mytí nádobí) (změnu hustoty destilované vody ve výsledku přidání povrchově aktivního přípravku můžete vyněchat).
- Oválné vzorky můžete snadno uchopit pomocí pinzety za obrysy zárezů.
- Hustotu pórovitých pevných těles můžete určit pouze přibližně. Během ponořování do zkušební kapaliny nebude všechn vzdach vytlačen z pórů, což způsobuje zkreslený vztah.
- Abyste zabránili silným nárazům váhy, vzorek vkládejte opatrně.
- Zabraňte statickým výbojům, např. výtlacné tělíska čistěte pouze bavlněným hadříkem.
- Pokud se hustota pevného tělesa liší pouze nepatrně od hustoty destilované vody, jako pomocnou kapalinu můžete použít etanol. Ale nejprve zkontrolujte, zda je vzorek odolný vůči rozpouštědlům. Navíc při práci s etanolem nutně dodržujte platné bezpečnostní předpisy.
- Abyste zabránili poškození sady pro stanovení hustoty způsobeného korozí, nenechávejte ji ponořenou do kapaliny delší dobu.